

IR VĖL BERLYNAS...

NIEKO KITO NEBEGALI IR TIKĖTIS SUSIDARIUSIOJ BŪKLĖJE

Praėjusią savaitę Washingtonui padarius po-
rą meilių mostų Mask-
vai -- prezidentui John-
sonui pakartotinai pasiū-
lius savo 'bendradarbia-
vimą' Glassboro kalboje
ir JT visuotinam susirin-
kime, kuris užgyrė ato-
minių ginklų neįspleti-
mo sutartį, -- iš ten pa-
putė šiaurės vėjas. Iz-
vestija, oficialus Mask-
vos vyriausybės orga-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

nas, sovietų - amerikie-
čių santykius pavadino
'užšalusiais' kol nebus
susitarta dėl Vietnamo,
o Rytų Vokietijos valdo-
vai pareikalavo, kad Va-
karų Vokietijos gyvento-
jai, vykdamie i Vakarų
Berlyną, išsimtų užsie-
nio pasus ir gautų Ry-
tų Vokietijos vizą. Kar-
tu jie uždėjo naujus
muitus prekėm, veža-
mom sunkvežimiais iš
Vakarų Vokietijos i Va-
karų Berlyną. Iki šiol
Vakarų Vokietijos gy-
ventojai, važiuodami i
Vakarų Berlyną, turė-
davo parodyti tik savo
asmens liudijimus. Tai
buvo tik formalumas. Da-
bar Rytų Vokietija, rei-
kalaudama užsienio pa-
so su savo viza, kuris
kaštuos 10 DM (2,5 dol.)
nori aiškiai pabrėžti
esanti suvereninė vals-
tybė, kurią turi pripažin-
ti ir Bonnos vyriausybė.

ir reikia atiduoti komu-
nistams Pietų Vietnamą,
jei galima ir reikia pa-
kėsti valstybės įzeidi-
mą Pueblo atsitikimu, ko
dėl reikia pasipriešinti
vizų įvedimui kelionei i
Vakarų Berlyną iš Va-
karų Vokietijos -- juk tuo
bus pripažinta tik faktinė
padėtis? Reiktų labai
stebėtis, jei sovietai ta
proga nepasinaudotų!

Žinia, Berlynas ir Eu-
ropa, tai nepietryčių Azi-
ja. Kaip pareiškė naujai
paskirtas JAV ambasado-
rius Jungtinėm Tautom
George W. Ball pirmadie-
nį, Vokietijos prisidėji-
mas prie Sovietų bloko
vienu smūgiu pakeistų jė-
gos balansą sovietų nau-
dai. Dėl to ir N.Y. Ti-
mes rašė, kad atėjęs lai-
kas JAV, D. Britanijai ir
Prancūzijai žengti toliau
negu tik pareikšti 'pro-
forma' protestą. Reikia
galvoti apie ūkines sank-
cijas. Laikas nesumažinė-
s Vakarų Berlyno
reikšmės laisvės bylo-
je, jį gindami sąjungininkai
gintų save pačius.

Tai be abejo labai tei-
singa pažiūra, tačiau
laisvė nėra toks dalykas,
kuris tik kartais ir kai-
kur turi būti ginamas.
Norint jį tik kai kur ir
kai kada ginti, visa tvar-
kos pasaulyje koncepcija,
kurios iki šiol laikė-
si Valstybės Departamen-
tas, paverčiama nie-
kais. Arba JAV priešina-
siai kiekvienai komu-
nistinei agresijai arba
atsisako nuo to principo
ir stengiasi apie save
sudaryti bendrus intere-
sus turinčių valstybių
bloką, palikdama liku-
sį pasaulį jo likimui. Tai
dilema Washingtonui,
kurios neįmanoma stai-
giai išspręsti be didžiū-
lių sukrėtimų.

Tiksliau būtų pasaky-
ti, kad Ulbrichtas taip da-
darė ne tik su Maskvos
žinia, bet ir pritarimu,
lygiai taip pat, kaip Šiau-
rės Korėja pagrobė ame-
rikiečių laivą 'Pueblo' ir
už tai nebuvo nubausta.
Kremlius nori naujais
sunkumais parodyti ame-
rikiečiams ir visam pa-
sauliui, kad jų galia yra
labai ribota. Jei galima

Šiandien situacija Eu-
ropoje yra tokia, kad i-
vykiai Prancūzijoje atsklei-
dė de Gaulle blėfą --
pagrindinė valstybė ten
yra Vokietija. Geri san-
tykiai su ja Washingto-
nui yra gyvybinis daly-
kas. Vokietija, kaip ir
Japonija, pačios negali
apsiginti prieš Sovietų

Kas nauja
Pasaulyje

• Senato pakomisė pri-
ėmė įstatymo projektą,
draudžiantį ginklų pirkimą
ir įsigijimą paštu. Įstatymo
projektas atsidūrė teisine-
je komisijoje ir neabejoja-
ma, kad ir ten jis bus pa-
tvirtintas.

Griežtesnės ginklų kont-
rolės buvo reikalaujama
jau seniau, o dabar tų rei-
kalų eigą paspartino R. F.
Kennedy nužudymas.

• Londone prasidėjo
preliminariniai tardymai
James Earl Ray išdavimo
JAV teismo organams rei-
kalu. Apkaltintas dr. M. L.
King nužudymu, J. E. Ray
dar turi galimybių apeliuo-
ti į aukštesnes instancijas
ir lordų rūmus. Ray advoka-
tu sutiko būti adv. A. J.
Hanes, buvęs Birminghamo
miesto, Alabamoje, bur-
mistru. Paklaustas dėl at-
lyginimo adv. Hanes pa-
reiškė maną, kad Ray tur-
rįs "apėjuojiamą fondą".

• JAV, Anglijos Prancū-
zijos ir Vak. Vokietijos at-
stovai kartu su kitų NATO
valstybių atstovais svarstė
priemones kaip reaguoti i
Rytų Vokietijos įvestus su-
varžymus susisiekiant su
Berlynu. Šalia įvairių siūly-
mų jaučiamas JAV atstovų
spaudimas "nepert e m p t i
stygos", kad nesugadinus
santykius su Sov. S-ga.

• Vengrijos spaudoje pa-
sirodo straipsnių, primenan-
čių "kurso pakeitimo" rei-
kalą. Viename iš Budapešto
laikraščių reikalaujama re-
formų slaptosios policijos
veikloje ir vadovybėje, nes,
girdi, esamoji policijos or-
ganizacija esanti palikimas
tų laikų, kada buvo galvo-
jama, jog komunistiniai
kraštai esą "kapitalistų ap-
supime". Dabar jau tas pa-
vojus išnykęs...

Kitame laikraštyje pri-
menami Trockio nuopelnai
rusų revoliucijai. Nors Mas-
kvoje Trockio vardas už-
draustas minėti, bet veng-
rai klausia, kaip gi galima
kalbėti apie objektyvią re-
voliucijos istoriją išbrau-
kiant pagrindinių veikėjų
pavardes?

Vakariečiai stebėtojai pa-
stebė, kad tokie straipsniai
Budapešto spaudoj nepasi-
rodytų, jei ne įvykiai Čeko-
slovakijoje. Vengrijoje
tiems įvykiams rodomas
palankumas ir sakoma, kad
Kadaros priešingasis Varšu-
vos pakto vadovybės pla-
nams imtis karinių sankci-
jų prieš Prahos vyriausybę.

Vokietijos Krašto Lietuvių Bendruomenės valdyba baigusi savo kadenciją. Prieky iš kairės: V. Natkevičius, J.K. Valiūnas, A. Grininė. Antroji eilė: A. Lingė, J. Barasas. Ant sienos kabo dail. A. Rukštelės darytas adv. Antano Olio portretas, padovanotas Vasario 16 gimnazijai.

LIETUVIAI VOKIETIJOS PIETUOSE

Nemažas lietuviškų
šeimų skaičius yra iš-
kūręs vakarų Vokietijos
pietuose, Badeno-Wuert-
tembergo (das Land Ba-
den-Wuerttemberg) kra-
ste. Susispietę didesniu
se miestuose ir gyven-
vietėse jie, šalia nuola-
tinio darbo, nepamiršta
ir lietuviybės išlaikymo,
lietuviškosios kultūros
ir papročių puoselėji-
mo veiklos.

1. Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės Vokietijos
krašto nariai pagrįs-
tai didžiuojasi lietuviš-
kąją gimnaziją, kurioje
mokosi gražus būrys mū-
sų jaunimo. Vasario 16
d. Gimnazija yra įsikū-

G. VYŠNIAUSKAS
Dirvos bendradarbis
Vokietijoje

rus Huettenfeldo mies-
te, senos pilies rūmuo-
se. Čia, prityrusių peda-
gogų vadovaujama priau-
gancioji karta gimtąja
kalba išgyja mokslo ži-
nių, ruošiasi abiturai.
Šia lietuviška auklėjimo
ir kultūros įstaiga nuo-
latos rūpinasi visi lietu-
viai, kuriems brangi mū-
sų jaunimo ateitis. Gim-
naziją išlaikyti labai
daug padeda JAV lie-
tuvių organizacijos at-
siųsdamos nemažas pi-
nigų sumas, kurios su-
naudojamos mokytojų al-
gomis, mokinių bendra-
bučio išlaikymui, moks-
lo priemonių įsigijimui.

Vien praėjusiais me-
tais Balfas ir Vasario 16
Gimnazijos rėmėjų bū-
reliai atsiuntė daugiau
kaip 98 tūkstančius mar-
kių. Didelę paramą sutei-
kia ir Vakarų Vokietijos
vyriausybė. Praėjusiais
metais lietuvių bendruo-
menė gavo net 274 tūks-
tančius markių, kurių
didžioji dalis paskirta
lietuviškosios gimnazi-
jos išlaikymui.

Šiuo metu statomi nau-
ji gimnazijos rūmai, ku-
rie bus žymiai erdvesni,
moderniau išplanuoti ir
gerai įrengti. Paskutinė
je PLB Vokietijos kra-
što tarybos sesijoje nu-
matyta taip pat statyti
modernų mokinių bendra-
butį. Žinoma, tai yra tik
planai ir ar jie pavyks
įgyvendinti -- parodys
ateitis. Baigus naujų rū-
mų statybą, senosios
gimnazijos patalpose
numatoma įrengti biblio-
teką, lietuvišką archy-
vą, organizuoti vaikų sto-
vyklas.

Iki šiol Vasario 16 d.
gimnazija ūkiniai ir ad-
ministratyviai priklausė
PLB Vokietijos krašto
valdybai. Norint pagerin-
ti vadovavimą lietuviškai

mokslo įstaigai šiuo me-
tu sudarytas naujas or-
ganas -- Vasario 16 d.
Gimnazijos kuratorija.
Kuratorija, tiesiogiai rū-
pindamosi lietuviško-
sios gimnazijos ūkine pa-
dėtimi bei pedagogine
veikla, galės žymiai ge-
riau vadovauti mūsų jau-
nimo auklėjimo įstaigai.
Taip pat galvojama įs-
teigti specialią komisiją
pedagoginei priežiūrai.

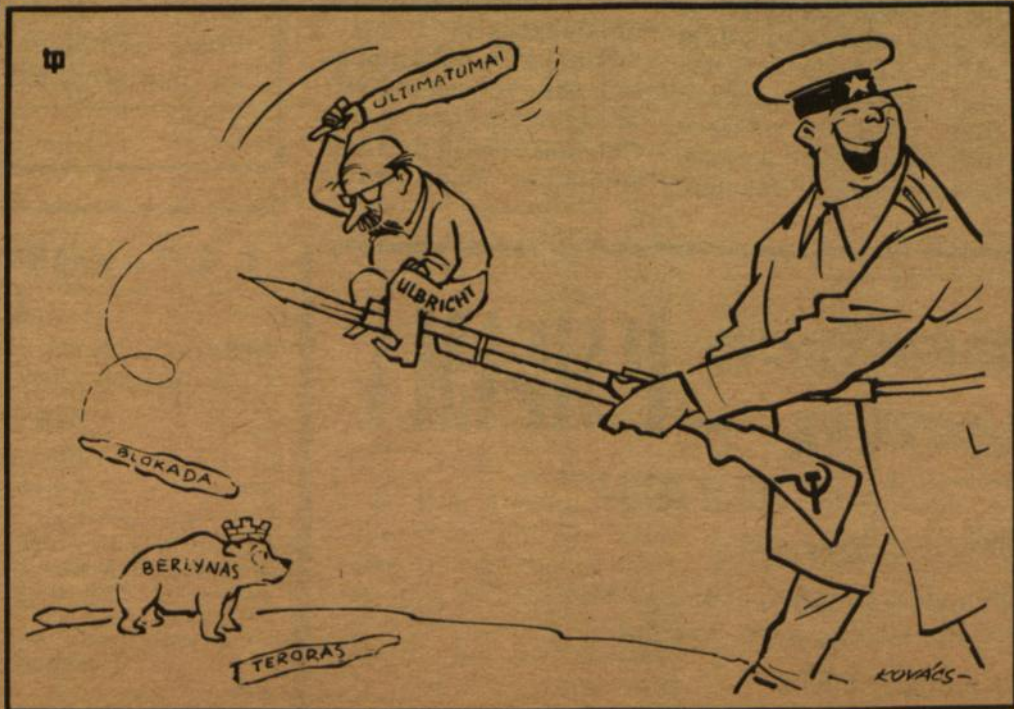
Tikimasi, jog šios re-
formos padės Vasario 16
d. Gimnazijai tapti dar di-
desniu ir našesniu lietu-
vių kultūros židiniu už-
sienyje.

2. Rastatto mieste gy-
venantieji lietuviai kiek
vieno mėnesio antrąjį
sekmadienį turi lietu-
viškas pamaldas St. Vin-
cenz koplyčioje Tėvo
Bernatono pastangomis.
Čia taip pat išrinktas
lietuvių katalikų parapri-
jinis komitetas, kurį su-
daro Salomėja Gustainė
nė, Povilas Gustainis ir
Jonas Dambrauskas.

3. Stuttgarte (Baden-
Wuerttemberg sostinė)
birželio 30 d. planuoja-
ma surengti jaunimo die-
ną.

Liepos mėn. pabaigos
ir rugpjūčio dienomis
įvyksta Europos lietuvių
jaunimo suvažiavimas,
kurio metu įvairiuose
kraštuose išsiblaškęs
jaunimas susirenka
draugėn pasidalinti gy-
venimo ir darbo patyri-
mu, parodyti savo meni-
mus gabumus, sporti-
nius pasiekimus. Suva-
žiavimo dienomis jau-
nosios kartos atstovai
klausysis ne vieno re-
ferato tautinėmis, reli-
ginėmis bei kultūrinė-
mis temomis. Suvažia-
vime norintis dalyvauti
jaunimas gali registruo-
tis iki liepos mėn. 1 d.
šiuo adresu: 684 Huet-
tenfeld bei Lampert-
heim, Litauisches Gym-
nasium, W. Germany.

(Nukelta i 2 psl.)

-- Aš nieko negaliu padaryti, jis yra visiškai suverenasis!

LIETUVIAI VOKIETIJOJ...

(Atkelta iš I psl.)

4. Stuttgarte ir jo apylinkėse, kur išsikūrusi ne viena lietuviška šeima, jau daugelį metų visi pažįsta kunigą K. Senkų. Šio sielovados ir lietuviybės išlaikymo darbui pasižventusio vyro kruopštumas, sąžiningumas, ištvermė ir negęstanti lietuviška dvasia ne vienam tapo pavyzdžiu. Visur, ar tai būtų lietuviškos pamaldos, tautiečių susirinkimai, minėjimai, meninės programos, sutinkamas ir kunigas Senkus. Jis visada randa laiko savo tėvišku patarimu, gyvenimo patirtimi ir rūpestingu žodžiu patarti, paguosti ir įkvėpti.

Didelis nuopelnas tenka kunigui Senkui ir už lietuviškosios spaudos platinimą. Daugelis mūsų tautiečių per jį užsisakė lietuviškus laikraščius, o kurie neturėjo užtenkamai lėšų, -- gavo iš kapeliono dovanai.

Norėdamas daugiau suartinti tautiečius, nušviesti jų gyvenimą, vargus ir džiaugsmus, jų planus ir pasiekimus, kunigas K. Senkus pats leidžia nedidelį laikraštėlį -- "Lietuvis Baden Wuerttemberge". Laikraštėlis nemokamai išsiuntinėjamas kiekvienam, kuris skaito lietuvių kalba. Tiesa, jį sudaro tik keli rotatoriaumi spausdinti lapai. Tačiau aplankydamas kiekvieną šeimą, nenuilstamai nušviesdamas lietuviams opius klausimus, nuolat rūpinamasis tautiečių sveikata, darbu, buitimi ir pasiekimais šis laikraštėlis pagristai nusipelnė visų pagarbos ir pritarimo. Šiam dideliu darbu kunigas Senkus niekada neprasė finansinės paramos. Tačiau niekam nepaslaptis, kad popierius laikraštėliui, pašto išlaidos ne kartą atnežė nemažą rūpestį. Pasitelkęs nedidelį bendradarbių būrį kun. K. Senkus ir toliau dirba lietuviško žodžio skleidimo darbą. "Lietuvis Baden-Wuerttemberge" tampa vis gyvesniu, platesniu, įvairesniu.

Visi lietuviai, pažįstą kunigą K. Senkų, dėkoja jam už jo vaisingą darbą bei rūpestius išsaugoti lietuviškąją bendruomenę, linki jam geriausios sveikatos ir ištvermės nelengvame, bet kilniame darbe.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

ARCHEOLOGINIAI TYRINĖJIMAI LIETUVOJE

Archeologija, kuri studijuoja senovę, yra jaunas mokslas. XIX a. kilo susidomėjimas vidurinės ir šiaurės Europos senovės iškaskomis, archeologinėmis liekanomis. Tuo metu pradėta organizuoti muziejus, kuriuos buvo dedami rasti žilos senovės radiniai. 1836 m. Ch. J. Thomsenas ir J. F. Danneilis paskelbė senovės paminklų ir radinių tyrinėjimo rezultatus. Pirmieji archeologai juos suskirstė į tris laikotarpius: akmenis, žalvario ir geležies. Nuo tų laikų archeologija vis labiau ir labiau domėjosi senovės liekanomis ir vykdė piliakalnių, plokštinių kapinių, pilių, pilkapinių kasinėjimus. Pagaliau archeologija virto prastorės tyrinėjimų mokslu.

LIETUVOS ARCHEOLOGIJA

Kadangi lietuvių tauta po 1795 m. paskutiniojo padalinimo gyveno cėrinės Rusijos vergijoje, tad šiuo laisvųjų tautų mokslu nebuvo kam domėtis. Jeigu ką darė tai darė rusai savo labai ir mūsų kraštą jie vadino "Severo-zapadnyj kraj". Pirmuosius senovės radinius pradėjo rinkti lietuvis archeologas -- mėgėjas Dionizas Poška. Tačiau Lietuvos archeologijai pradžią davė E. Tiškevičius: jis labiausiai domėjosi kapinynais ir jų kasinėjimu. Jo buvęs paskelbti raštai: "Rzut oka na zrodla archeologii krajowej 1842" ir "Badania archeologiczne 1850" (lenkų k.). Nuo to meto prasidėjo mūsų senovės kapų kasinėjimai ir radinių globojimas muziejuose. Mūsų šalies archeologinius kasinėjimus vykdė K. Tiškevičius, A. Kirkoras, kiek vėliau -- V. Šukevičius, E. Volteris, F. Pokrovskis, T. Daugirdas, L. Krivickis (Krzywicki), V. Nagevičius ir J. Žiogas.

Laisvę ir suverenumą atgavusioje Lietuvoje, iki II Pas. karo, archeologiniams darbams vadovavo prof. J. Puzinas. Lietuvos archeologijos apžvalgas skelbė: A. Spicyn 1925, V. Šukevičius 1901 ir 1910, K. Engel, P. Tarasenko 1928. Naujausias apžvalgas pateikė J. Puzinas, būtent: "Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje XIX -- XX a." (vokiečių kalba) ir "Naujausių prastorinių tyrinėjimų duomenys". II Pas. karas ir vėliau raudonosios ar-

mijos okupacija sutrukdė visus archeologinius tyrinėjimus.

KOKIŲ LOBIŲ IEŠKO ARCHEOLOGAI?

Kas gi sudaro archeologinį lobį? Pirmiausia kur jų ieškoma? Keletą galima paminėti: "Kultūrinis sluoksnis", "Alkakalniai", "Pilyms", "Pilkapiai", "Plokštiniai kapinynai", "Senoviniai keliai", "Akmenys su ženklais", "Pavieniai radiniai" ir "Lobiai".

Archeologiniais paminklais laikomi įvairūs senoviniai keliai. Lietuvoje tie paminklai dar nėra ištirinėti. Kokią didžiulę reikšmę senovėje turėjo keliai, galime suprasti paskaitę kryžiuočių aprašymus "Wegberichte". Prie senovinių kelių priskirtinos ir daugiui mūsų žinomus "kulgrindus", kurie būdavo statomi arba grindžiami žinomose vietose po vandeniu.

Akmenys su ženklais? Tokiais laikomi "stabakaliai", "mokai" ir kt. Kai kur ant jų iškaltos pėdos, raštai, kažkokie ženklai, kurių reikšmė dar ir šiandien nėra paaiškėjusi.

Pavieniai radiniai? Paskiros senienos, tokie dirbiniai rasti atokiau nuo kurio nors nekilnojamo paminklo. Tai gali būti pamestas lanakas, strėlė, ietigalis, apyrankė, durklas ir t.t. Dažnai skaitome laikraščiuose, jog kurioj nors vietovėj atrastas lobis. Lobio sąvoka, archeologine prasme, skirtinga nuo įprastinės sąvokos. Lobis tai -- turas. Auksas. Deimantai. Briliantai. Ypač, jeigu viso to daug sudėta krūvon: taip mes galvojame. Tuo tarpu archeologams lobis gali būti senoviški pinigai, kurie šiaip jau mūsų laikais beveik beverčiai. Lobis gali būti keli akmeniniai kirvukai arba keliolika titnaginių strėlių, tam tikras kiekis žalvario, sidabro, gintaropapuošalų ar šiaip jau dirbinių.

ATKASTA SENA GYVENVIETĖ

Plačiai praskambėjo Šventosios archeologinių kasinėjimų atradimai. Šiaurėje nuo Palangos paplūdimio prie Šventosios uosto daryti kasinėjimai davė nelauktų išdavy. Vienoje vietoje atitinkamame gylėje užtikta 20 gyvenamų namų. Rasti gyventojų naudoti įrankiai, reikmenys, jų kultūros poreikiai primena lietuvius.

Šv. Antano gimnazijos Kennebunkport, Maine, abiturientai išleistuvių dieną. Visi jie priimti į universitetus bei kolegijas.

Sėdi iš kairės: kun. Leonardas Andriekus, OFM, pranciškonų provinciolas ir gimnazijos globėjas (Rektorius), vysk. V. Brizgys, įteikęs diplomus, prel. K. Vasys, žymus gimnazijos mecenatas, kun. Augustinas Simanavičius, OFM, direktorius.

Stovi iš kairės pirmoj eilėj: Jonas Elijošius (Torontas) studijuos filosofiją St. Francis kolegijoje Biddeford, Me.; Eduardas Antonis (Allentown, Pa.) stud. filosofiją St. Francis Kol. Biddeford, Me.; Aleksas Kankus (Chicago, Ill.) stud. istoriją St. Francis Kol. Biddeford, Me.; Petras Striupaitis (Chicago, Ill.) stud. teisę Northern Illinois universitete; Algis Kvietys (Detroit, Mich.) stud. mediciną Michigan University Ann Arbor; Antanas Dargis (Kearny, N.J.) stud. inžineriją Stevens Technikos Institute, N.J. Jis kaip labai gabus mokinys ten gavo 4400 dol. stipendiją. Juozas Gudinskas (Hamilton, Ont.) stud. odontologiją Wisconsin univ. Jis gavo 2000 dol. stipendiją. Petras Paliulis (Cicero, Ill.) stud. istoriją Charles City kol. Iowa; Jonas Yatkas (New York) stud. matematiką New York miesto univ.; Rimantas Paliulis (Waterbury, Conn.) stud. filosofiją St. Francis Kol. Biddeford, Me.; Paulis Bičionas (Chicago, Ill.) stud. mediciną Illinois univ.; Antroji eilėj iš kairės: Romas Žemaitis (Worcester, Mass.) stud. biologiją Worcesterio valst. kol.; Donatas Aleksandravičius (Richmond Hill, N.Y.) stud. matematiką Illinois Technikos Institute. Jis už gabumus gavo 4400 dol. stipendiją. Jonas Kundrotas (Detroit, Mich.) stud. matematiką Šv. Juozapo kol. Chicagoje; Petras Bražionis (Chicago, Ill.) stud. inžineriją Illinois Technikos Institute; Vytautas Mickevičius (Torontas) stud. istoriją Šv. Juozapo Kol. Indianoj; Albertas Yatkas (New York) stud. matematiką New York miesto universitete; Andrius Vilutis (Chicago, Ill.) stud. Texas univ. dailuosius menus; Vytautas Vasiliauskas (Rochester, N.Y.) stud. inžineriją Rochesterio Technikos Institute; Algis Saulėnas (Providence, R.I.) stud. ekonomiją Providence valst. kol. Nuotraukoj nematyti Kęstučio Milleriaus (Edinboro, Pa.) kuris Gannon Kol. Erie, Pa., studijuos inžineriją.

Abiturientų išleistuvių iškilėmis, kuriose dalyvavo apie 400 svečių, baigėsi šie mokslo metai Šv. Antano gimnazijoje. Tai buvo birželio 9 d. Nauji mokslo metai prasidės rugsėjo pradžioje -- tuojau po "Darbo Dienos" šventės.

Čia minimi smulkesnių ieškojimų darbai vykdomi su dideliu atsargumu. Tikrai didelio masinio sensacija praskambėjo visame pasaulyje. Archeologai nustatė, kad at-rastoji Šventosios gyvenvietė ir namai yra 5000 metų amžiaus prieš Kristų žilos glūdumos. Iš tikrųjų tai pasaulinė sensacija, tai didelė archeologinė retenybė. Ypač šis atradimas domina lietuvius. Kasinėjimai tęsiasi ir šiuo metu, darbai bus vykdomi ir ateity.

Kokie atradimai?

Apsčiai atrasta keramikos radinių: puodai, dubeniai, asočiai, įvairūs namų apyvokos daiktai, puošmeniniai karoliai, antkakliai, gintaro puošmenos, apyrankės, žiedai ir kt. Rasta medžio ir metalo dirbinių bei įrankių. Užtikti medžio irklai, žvejojimo priemonės, audiniai, tinklai ir kt. Visi čia išvardinti radiniai taip ilgai išsilaikė tik todėl, kad buvo apnešti storu žaliu šlino -- molio sluoksniu.

Kituose kasinėjimuose rasta vėlyvesnių laikų gyvulių augintojų gyvenvietė. Šioji priklausė 2500 prieš Kristų

erai; kita gyvenvietė priklauso 3000 m. erai prieš Kristų.

Čia paminėtų atradimų archeologinė reikšmė yra didelė ir prilygsta šios rūšies neolito atradimų erai. Pavyzdžiui tokių radinių rasta Šveicarijoje, Danijoje, Suomijoje ir... Latvijoje (Sarnate).

Archeologine kalba bylojama pasauliui, jog prieš 7000 m. lietuvių kilmė gentys jau gyveno Pabaltijy ir turėjo

savo kultūrą. Šiuos atradimus pamini ir vokiečių kalba leidžiamas "Freie Presse -- Korrespondenz" 1968 m. kovo mėn. Nr. 3.

VI. Mingėla

M/F HELP

PUBLIC HEALTH NURSE -- Generalized program in city of 6,000, central Wisconsin. Generous salary, auto allowance, liberal fringe benefits. Eligibility for Wisconsin registration and P.H.N. certification required. Contact Waupun Health Dept., 201 E. Main St., Waupun, Wis. (64-73)

AUKURO DAINOS PLOKŠTELĖJE

Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos moksleivių ansamblis AUKURAS, palydimas didelio kanklių orkestro, įdainavo į plokštelę kompozitorių J. Bertulio, J. Gaidelio, A. Mikulskio ir F. Strolios dainas. Dirigentas A. Mikulskis. Nepaprastai graži dovana jaunimui, tėvams, mokytojams ir kiekvienai lietuviškai šeimai.

Puikus garsinis įspaudas, dailus dviejų spalvų viršelis. Kaina -- \$5.00. Reikalaukite pas platintojus arba tuojau siųskite užsakymus FINE MUSIC RECORDS, 4249 Lambert Road, Cleveland, Ohio 44121. Speciali nuolaida platintojams, mokykloms ir organizacijoms.

L.S.T. KORP! NEO-LITHUANIA LEIDINYS

išleistas 1965 m. liuksusiniame apvalke ir popierėje, gausiai iliustruotas, gaunamas

DIRVOJE,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

"Trokštam, kad priaugančioms kartoms šis leidinys būtų patikimas ir tvirtas ramstis, akivaizdi gairė jų jaunatveje, jų polėkiuose, jų idealuose ir siekimuose".

(Redakcinės Komisijos žodis).

Leidinio kaina -- 10 dol.

Puiki dovana studijuojančiam jaunimui.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos -- Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ -- ĮSITIKINSITE.

PARAMA

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00. Dirva išeina tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

SVEIKINTINI SUMANYMAI KULTŪRINEI VEIKLAI PLĖTOTI

Kitoje vietoje esame paminėję Baltijos Tautų savaitę Toronte. Panaši Savaitė šio mėnesio pradžioje buvo surengta ir Australijoje. Tenka pasidžiaugti abiejų tų sąskrydžių pasisekimu ir rezultatais. Tačiau turime duomenys kreipia visų dėmesį tolimon Australijon, kai Adelaidės "The Sunday Mail" paskyrė net visą puslapį Baltijos tautoms paminėti. Dėmesys atkreiptinas ir į tą faktą, kad birželio 2 d. Adelaidės miesto rotušėje surengtas iškilmės aplankė 1.000 svečių, dalyvavusių bendrame koncerte, dailės ir rankdarbių ir knygų parodoje, o pabaigoje -- bankete.

Ilgą būtų eilę sumint visą iškilmų eigą. Čia ir vainikai padedami prie žuvusių karių paminklo, čia paruošiami memorandumai vyriausybėms ir t.t., bet bene labiausiai įsidėmėtini Baltijos tautų atstovų konferencijos nutarimai, kurie rodo, kad lietuvių, latvių ir estų atstovai Australijoje dirba ne vienkartinėmis iškilmėmis, bet pramato ir visą eilę naudingų darbų ateičiai.

Dalyvaujant visų trijų tautų išeivijos centrinių organizacijų vadovybėms ir delegatams (35 estai, 28 lietuviai ir 35 latviai), po ilgesnių diskusijų konferencijoje išsikristalizavo tokie sprendimai:

- 1) steigtiną bendrą centrą pabaltiečių meno parodoms ir koncertams ruošti;
- 2) būtinas bendras mokslo, meno ir literatūros žurnalas anglų kalba,
- 3) rūpinamasi rašytojų kūrybos vertimais sve-timomis kalbomis,
- 4) keičiamasi informacija apie atskirai ruošiamus koncertus,
- 5) steigtiną instituciją pavienių menininkų koncertams ruošti,
- 6) keičiamasi informacija apie scenos veikalus ir jų vertimus bei pritaikymą paskirų tautybių teatrams,
- 7) skatintini tampsnė scenos darbuotojų ryšiai,
- 8) skatintinas tautinių šokių grupių bendradarbiavimas,
- 9) tirtinos aplinkybės Baltijos tautų muziejų steigimui didesniuose Australijos miestuose, kartu tiriant galimybes ir esamuose muziejuose ir galerijose Baltijos skyrių steigimui.

Šalia viso to, buvo apsvaistytos galimybės ir glaudesnio bendradarbiavimo politinėje srityje.

Pažvelgus dar kartą į tą kultūrinio darbo sritį, rasime minčių, kurios jau daug anksčiau galėjo ir turėjo būti įgyvendintos ne tik Australijoje, bet ir kituose kontinentuose.

Meno, teatro, literatūros ir kitų sričių darbai, praplėsti į visų trijų tautų dimensijas, rastų platesnį susidomėjimą, pasirodymo galimybes ir sąlygas. Čia įeina ir tose srityse būtini organizaciniai darbai, kuriuose taip pat rastume naudingų naujovių, įvairesnių reikalavimų ir didesnės koncentracijos bei planavimo.

Vis tai dar sumanymai, idėjos ir siūlymai. Tik gyvenimas parodys, kas ir kur galima sutartinai padaryti ir laimėti. Viena tik aišku -- daugelis mūsų spaudoje pasirodžiusių pageidavimų, sugestijų ir užmetimų dėl savosios kultūros srityse atliktinų darbų kaip tik daugelyje vietų randa atsakymus čia suminėtuose Adelaidės konferencijos nutarimuose.

Būtų naudinga, kad tais reikalais ir Amerikos kontinente būtų pradėta diskutuoti.

Birželio 8 d., Chicagoje Bartkus and Assoc. Inc. patalpose posėdžiavo VLIK delegatai ir ALT valdyba. Šių abiejų vadovybių susitikimo ir pasikalbėjimų tikslas: pasiryškinti bendrojo darbo kelius ir VLIK ar ALT ėjimams geriausius būdus: politinėje veikloje, spausdinių ruošime bei išleidime ir finansų telkime. Visais šiais klausimais pasiektas abiejų institucijų sutarimas ir ryškesnis visų klausimų nuskymas. Tas gana aiškiai matyti iš konferencijos paskelbtojo komunikato.

Konferenciją sveikino ir jos eigoje dalyvavo Lietuvos gen. kons. dr. P. Daužvardis. Tos pačios dienos vakare ALT biuro patalpose, įvyko lietuvių spaudos, radijo ir televizijos darbuotojų konferencija, kurioje trumpus pranešimus apie tik ką pasibaigusią ALT - VLIK konferenciją padarė pirmininkai dr. J.K. Valiūnas ir inž. E.A. Bartkus. Po įžanginių pranešimų vyko paklausimai ir į juos atsakymai, paaiškinimai. Konferencijoje dalyvavo per 30 laikraščių, radijo ir televizijos atstovų.

Tokie mūsų centrinių organizacijų pirmininkų ar vadovybių ir spaudos atstovų susitikimai, minčių pasikeitimai turėtų didesnę prasmę, jeigu jie būtų dažnesni. Šiuo atsitikimu, birželio 8 d., dr. J.K. Valiūnas, turėdamas išvyktį areodromą, nenorėdamas turėjo nutraukti vos įpusėjusį pokalbį... Iš antros pusės, kai kurie spaudos atstovai statė pirmininkams klausimus, tarytum norėdami naujai sukelti diskusijas klausimais, kurie ALT - VLIK sutarti.

Suglaudžiant informacijų konferencijos palietus klausimus, pažymėtina:

a) VLIK pirmininko ryškus pabrėžimas noro sulaukti daugiau talkos iš laikraštininkų ir radijo korespondentų Lietuvos laisvinimo veiksmų darbe, komentuojant jų pareiškimus, nutarimus ir kt.

b) VLIK jau praktiškai išbandė naują, veiksmingą konferencijoje Washingtono duodant spaudos žmonių pilnateisio nario teises. Tai būsią daroma ir ateityje, pabrėžė dr. J.K. Valiūnas. Planuojamas net atskiras komunikacijos darbininkų suvažiavimas.

c) VLIK pirmininkas trumpai papasakojo apie jo pasiektus ryšius ir jų pasėkoje Lietuvos laisvės bylos iškėlimą kitų kontinentų (Azijos, Australijos, Europos) spaudoje ir televizijoje, jam asmeniškai lankantis tuose kraštuose.

d) ALT pirmininkas inž. E.A. Bartkus paaiškino VLIK su ALT šios dienos konferencijos sutarimų reikšmę. Džiaugėsi tarpusavio bendradarbiavimu jau anksčiau ir to bendradarbiavimo pasėkoje pasiektuoju praskaidrinimu nuotakų lietuviškojo visuomenės š.

M. VALIUKĖNAS

m. vasario 16 d. minėjimo išvakarėse.

e) E. A. Bartkus taip pat pranešė, apie šios dienos ALT Valdybos nutarimą ir toliau finansiniai remti VLIK veiklą ir ton sąskaiton jau paskirta tam tikra suma. Sudaryta komisija smulkesniam planui paruošti.

f) Į F. Daukaiš iškeltą klausimą, ar iš tikrųjų abi JAV partijos šių me-

tų rinkiminėse platformose neberanda vietos Sovietijos pavergtoms tautoms ginti, E. A. Bartkus trumpai atsakė, kad su respublikonų vadovybe sutarta, kad lietuviai būtų liudininkai partijos rinkiminės platformos komisijoje, o to pat siekiąs ALT prašomas vald. narys P. Dargis demokratų partijoje.

Informacijos konferenciją vedė ALT sekretorius J. Jasaitis.

VLIKO IR ALTO KONFERENCIJOS CHICAGOJE KOMUNIKATAS

1968 m. birželio 8 d. Chicagoje įvykęs Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atstovų ir Amerikos Lietuvių Tarybos Valdybos pasitarimas, siekdamas sustiprinti politinę veiklą, ypač šiais 1968-aisiais Lietuvos Laisvės Kovos metais, svarstė šiuos pagrindinius klausimus, susietus su Lietuvos laisvinimo byla:

- a. bendrąją politinę veiklą.
- b. Politinei veiklai reikalingų išteklių telkimą.
- c. Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Amerikos Lietuvių Tarybos santykius.

Konferencija sutarė ben-

E. A. Bartkus
ALT Pirmininkas

J. K. Valiūnas
VLIK Pirmininkas

TRŪKSTA DAŽYMOI ŠEPEČIŲ...

Birželio 4 d. Vilniaus TIESOJ buvo įdėta "planuojamam ūkiui" būdinga "Elegija apie teptuką". Ne apie dailininko, o apie paprastą namų daiktą. Esą:

"Niekas nesiginčija, kad teptukas -- paprastas daiktas, bet keisčiausia tai, kad kuo daugiau technikos ir kuo ji sudėtingesnė, tuo sunkiau darosi gaminti dažymo teptukus ir šepečius..."

"Šiomet penkių respublikos miestų statybos - remonto organizacijoms reikia 1400 rankinių dažymo šepečių. Paskirta -- tik 1000. Luboms dažyti šepečių reikia 1050. Jau dabar aišku, kad jų negaus nė vieno. Šepečių langams dažyti vietoj 3150 paskirta tik 1000. Vietoj 700 džijų dažymo šepečių remontininkai turės apsieiti tik su 280... Tai

tik remontininkų pretenzijos. Jų (pretenzijų) dar daugiau turi statybininkai. Parduotuvėse šepečiai ir teptukai pasirodo tik prieš didžiąsias šventes. Tiesiog nesuprantama, kaip vis dėlto nudažomos sienos ir pastatai!"

"Kuo gi vis dėlto dirba dažytojai? Kiekvienas geresnis meistras perkasi sau įrankius "juodoje rinkoje" -- pas privati-ninkus. Tokie įrankiai kainuoja trigubai, keturgubai brangiau, negu parduotuvėje. Tačiau darbininkui, savo pinigais įsigijusiam įrankius, atlyginama tik valstybine kaina."

"Elegijoje" prisimename, kad buvo metas, kada teptukų Lietuvoje ne tik sau užtekdavo, bet jų būdavo net eksportuojama. Tai būta "buržuaziniais laikais". Tiesa, tada nebuvę tiek stato-

ma, bet... "Teptukų vis mažėjo, kol ši produkcija tapo deficitine. Ir tik dabar visi susigriebė -- trūksta žaliavos"... Atseit, trūksta šerių ir ašutų. Mat, kiaulės dabar geresnės esančios, bet jų šeriai trumpi, o arklių iš viso nedaug teliko. Svarbiausia, -- šerių rinkimas pakrikęs: renka juos "kas nori ir kada nori".

Ir, matyt, suranda, su sirenka, kas nori rinkti, nes:

"O tuo tarpu gyvai vyksta prekyba iš po skverno. Yra gerų šepečių, teptukų. Yra! Tik jie gaunami dievai žino kokiais keliais ir už trigubą - penkiagubą kainą. Verslininkai gamina juos namuose ir pardavinėja už kampo. Jiems viskas išsimoka -- ir medžiaga, ir darbas. Išsimoka jiems, bet ne valstybei".

Iš to -- "naujos ekonominės politikos" siūlymas: "Turbūt atėjo laikas padėti tiems žmonėms realizuoti savo produkciją. Mes dabar visokeriopai remiame verslų vystymąsi. Reikia pasirūpinti tik tuo, kad verslininkų produkcija būtų gerai realizuojama, kad jų pagamintus šepečius ir teptukus galėtum, kad ir už didesnę kainą, nusipirkti tie, kurie nežino, kur ir kaip galima gauti šepetį ar teptuką"...

(ELTA)

LIETUVIŲ TAUTOS KANKINIŲ PAMIKLAS

Šv. Marijos Gailestingumo Motinos -- Aušros Vartų koplyčia, šalia švento Petro karsto Bazilikoje, Romoje, jau ruošiamas.

Kasimo darbai jau baigti, vykdomi sienų ir lubų sutvirtinimo darbai, ruošiami dekoracijų projektai.

Vatikano ir lietuvių archyvuose liks koplyčios aukotojų vardai, kurie bus įdomūs ne tik šiandien, o ir tolimoje ateityje. Reiktų, kad lietuvių vardų ten būtų tūkstančiai. Galima įrašyti save, savo šeimos narių, savųjų ir pažįstamų kankinių vardus, pasiunčiant auką adresu:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND,

2701 W. 68th St.,

Chicago, Ill. 60629.

Amerikoje aukos nurašomos nuo mokesčių (Tax deductible).

IEŠKOT DOVANOS

savo bendradarbiui, kaimynui, bičiuliui,

Norite supažindinti svetimtaučius su Lietuva, jos rūpesčiais, laimėjimais ir siekiais --

visa tai lengvai ir patogiai, nebrangiai, bet sėkmingai galite padaryti, užsisakydami ar įsigydami DIRVOJE šias knygas:

Owen J. C. Norem — TIMELESS LITHUANIA	\$4.00
Barbora Armonas — LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW	\$3.95
Dr. J. Savasis — THE WAR AGAINST GOD IN LITHUANIA	
Kietais viršeliais	\$3.00
Minkštais viršeliais	\$1.25
Dr. A. Šapoka — VILNIUS IN THE LIFE OF LITHUANIA	\$1.50
J. Gliuda — THE SONATA OF ICARUS	\$5.00
Franciscan Fathers — ART COLLECTION	\$6.00
Dagys — ART COLLECTION	\$6.00
INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN	\$7.00

Užsakant paštu, prašome prijungti 25 c. pašto išlaidoms.

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

VIENYBĖS PATARIMAS VALIŪNUI

Birželio 17 d. Dirvoje paštu gauta Vienybės gegužės 24 d. laida (3 savaitę vaikštytės iš New Yorko į Clevelandą) atkreipė dėmesį jau savo pirmuoju straipsniu, kur trumpai rašoma apie spaudos atstovų konferenciją pas VLIK pirm. J. K. Valiūną. Apie pačią konferenciją, VLIK pirm. pareiškimus ir idėjas nieko nepasakius, tenki namas i

jam suteiktu Vienybės patarimu:

"Vienybės nuomone, tiems Tolimųjų Rytų kraštams Lietuvos reikalai ir jos padėtis mažiausiai rūpi ir be reikalo tiek pinigų ir laiko eikvojama tuose kraštuose kalbėti apie Lietuvos bylą. Būtų daug naudingiau visiems, jei Vliko pirmininkas nuvyktų į Lietuvą ir susipažintų su dabartinėmis gyvenimo sąlygomis ir nuotaikomis tėvynėje, kurią visi trokštame išlaisvinti."

Skaityk ir platink
DIRVĄ

"DIALOGAS SU KRAŠTU" (36)**BRONYS RAILA****MŪSŲ "ESMINĖ ESMĖ"**

Dar kartą turiu atsiprašyti, kad vėl grįšiu akimirkai prie asmeniškumų. Ne dėl to, kad norėčiau, bet, viena, aplinkybių esu verčiamas ir vis įpainiojamas, ir antra, - tai tiesiogiai siejasi su išeivijos santykiavimu ir "dialogu su kraštu".

Kiek pavėluotai mane pasiekusio Lietuvos TSR Rašytojų Sąjungos organo "Pergalės" žurnale (1967 m. II nr. 185 psl.) vyriausias politrukas kultūriniam ryšiam su užsieniu palaikyti, Vytas Kazakevičius, užsienio lietuvių kultūrinio gyvenimo apžvalgos kronikoje klausia: "Rimtai ar juokais"?

Ir po tos antraštės rimtai rašo:

"Išeivių spaudoje pasirodė žinutė, kad Bronys Raila ruošia spaudai savo vienintelio eilėraščių rinkinio "Barbaras rėkia" antrą laidą (kai kur rašoma - "antrą dalį"). Šiaip ar taip, šis pranešimas skamba kurioziškai: kraštutinio reakcionieriaus sumanymas grįžti prie 1930 m. išleisto rinkinio, kuriam būdingi - tegu ir anarchistiniai, riboti - maištaujančio berno ir nepasitenkinimo kapitalistine prieaspauda motyvai, neatrodo rimtas. Tuo labiau, kad autorius nuolat blogiausiais žodžiais atsiliepia apie tą idėjinę aplinką, kurioje kadaise buvo kurta jo jaunatviška poezija. Tad belieka laukti, ar panašūs pranešimai apie publicisto grįžimą prie poezijos turi pagrindo"...

Kai satyra be talento

Perskaičius šią "Pergalės" informaciją, man taip pat buvo nežinomi nei tokių pranešimų pagrindai, nei iš viso, kaip jie atsirado.

Tik ėmus teirautis ir tyrinėti, po kurio laiko paaiškėjo, kad aš žymiai silpniauospėjusi pasekti visą užsienio lietuvių spaudą, kaip tat atlieka V. Kazakevičius istaiga. Pasirodė, kad rimta, nors ir trumpa žinutė apie naujo mano veikalo ruošimą buvo paskelbta "Draugo" dienraščio kultūriniam priede, kurį aš prumeruoju ir, rodos, su dėmesiu paskaitau, bet aną žinutę buvau kažkaip pražiūrėjęs.

Iš kur jį kilo? Kaip prisikasiau šaltini, paaiškėjo, kad visai pašonėje. Nagi, A. Skiriaus mūsų mieste leidžiamame "Lietuviai Amerikos Vakaruose" neperiodiniame laikraštelyje, ar biuletenyje, kurio - atsiprašysiu - aš dar neįpratau atidžiai sekti. Taip, čia ta "žinia" ir buvo. Pusės skilties rašinėlis, kad "kaip girdėti", aš ruošias spaudai "Barbaras rėkia" antrą dalį, kur busi sudėta daug visokių raštų, tikrų ir reporterio išsivaiciotų. Nieko nuostabaus, A. Skiriaus leidžiamas ir jo anoniminio "redakcinio kolektyvo" prirašomas laikraštėlis čia nebe pirmą kartą su tokio skoniu ir "katalikiška" morale informuoja apie lietuvių ir jų veikalus Amerikos vakaruose.

Kadangi mėgstu Amerikos Vakarus, kur ilgiausiai esu pastoviai išgyvenęs, tai labiau vis iš gerosios pusės stengiuos žiūrėti į jų lietuviškus laikraščius bei kolegas žurnalistus. Tas A. Skiriaus biuletenio rašinėlis neva apie naują mano knygą, kaip neabejotina, turėjo būti kandas, ant menčių perguldantis - humoristinis ir labai satyriškas sūvis. Juo buvo norėta man tinkamai atlyginti ir atkeršyti už tai, kad prieš metus nepakankamai švelniai buvau atsiliepęs apie leidėją ir jo bendradarbių ryšium su tokios pat vertės ir stiliaus sūviais dėl estų rašytojo A. Rannito paskaitų apie Donelaitį ir dėl prof. M. Gimbutienės pastangomis suruoštos liaudies meno parodos Kalifornijos Universitete.

Satyra mane būtų buvusi labai gera, ir aš esu su kaupu jos nusipelnęs. Tik bėda, kad A. Skiriaus biuletenio redakcinis kolektyvas šį kartą savo šventą humorą išstenojo taip negabiai, tiek žiauriai be talento, kad nei Chicago "Draugas", nei Vilniaus "Pergalė" nepajėgė jo atskirti nuo rimtos informacijos. Taip nekartą būna suklaidinami ne tik uolūs sovietiniai politrukai, bet ir drumščiama vaisingėsnis mūsų "dialogas su kraštu".

Eilėraščių "revoliucionieriai"

"Kraštas", kaip matom, tuojau pasigauna kiekvieną mūsų pašvinkusių kepenų ir maištaujančios tulžies kilnų ar ir visai idijotišką sugurgimą. Nereikia pamiršti, kad sovietinis žurnalistas apie užsienio lietuvių dažniausia negali parašyti nė menkiausios kronikos žinutės, kur nebūtų snargliavimo, prasimanymų ar diskriminacijos. Džiaugiuos ir vertinu, jei dėl ko nors sulaukiu aštrios kritikos, dalykinių prieštaraimų ar kandžios satyros, bet diskriminacija mane veikia kaip bulių raudona skarelė. Tada aš stoju į kovą ir atkakliai mušuo-

si valandą ar bent penkias minutes. O štai sovietinė "Pergalė" ir meluoja, ir diskriminuoja.

Girdi, kurioziška: - negi antrą kartą spausdinčiau senus eilėraščius, kai aš "nuolat blogiausiais žodžiais atsiliepiu apie tą idėjinę aplinką, kurioje kadaise buvo kurta mano jaunatviška poezija"! Kad gi apie tą aplinką aš nei nuolat, nei "blogiausiais žodžiais" neatsiliepiu. Iš kur kultūrinių ryšių politrukas tat ištraukė?

I savo jaunystės dvasinę aplinką su kiekvienu nauju žilu plauku židriu vis romantiškiau, labai švelniai ir gana palankiai, nors ir ne be šypsenos. Man rodos, kad socialinio teisingumo, įvairios spartesnės pažangos, jaunatviško degimo, ieškojimo ir jam būdingo maištavimo idėjos ir nuotaikos nėra labai blogi dalykai ir nenusipelno "atsiliepiu blogiausiais žodžiais". Tik kai į tą aplinką anuomet pradėjo skverbtis rusiškas bolševizmas, po dešimtmečio pasibaigęs okupacine pergale, aš iš karto nustoju jam teikti "geriausių žodžių" dovanas. Ne pro šalį čia kartais tiktų ir kiek blogesnis žodelis...

1930 m. išleistas mano pirmutinis ir vienintelis eilėraščių rinkinėlis, tiesa, turi "nepasitenkinimo kapitalistine priešpaua" motyvų, bet jokiu būdu ne anarchistinių. O "riboti motyvai" komunisto akyse atsiranda gal tik dėl to, kad ten nebuvo kompartijos troškimų aido ir jokio pasiryžimo keliauti į Maskvą Stalino saulės parsivežti. Anie eilėraščiai rašyti man turint 17-20 metų amžiaus ir, žinoma, savo verte jie labai toli ligi Šekspyro sonetų, Goethės ar Puškino. Tie pirmieji bandymai, aišku, šlubi ir silpni, tačiau vargu silpnėsi už pirmuosius gimnazistiskus rinkinėlius tokių "klasikų", kaip J. Simkaus, P. Cvirkos, S. Nėries ar A. Venclovos, kuris net ir su vėlesne savo eiliuota publicistika žymesnės pažangos neparodė. Bet jie dabar - sovietinės lietuvių literatūros "fundamentai", nes jie graibstėsi už kompartijos skverno ir vėliau laikėsi Kremliaus mūrinės sienos, kaip girtas tvoros.

Reiškia, jie revoliucionieriai - stalininiai, chruščioviniai ir tt pagal reikalą.

Puota liežuvienos jovalu

O aš, anot Kazakevičiaus ar Baltušio, - reakcionierius, ir dargi kraštutinis, taipgi fašistas, hitlerininkas, naciis ir demagogas. Savaiame aišku, kad tam skuba pritarti ir Broolyno "Vienybė" (1968 m. 7 nr.), kažkokia griezdiška kalba aiškindama, kad "esminė fašizmo esmė yra vadizmas, tad šiuo atžvilgiu ir Smetona su visa tautininkų partija įeina į fašizmo lagerį", ir kad Lietuvoje teisingai J. Baltušį reikėtų vadinti "staliniausiu", o Br. Railą - "smetoniausiu" (!)...

Viešpatie mano, kokia tos "esminės esmės" košė!

Prieš keliolika metų Chicago Draugas šaukė mane esant "dviveidžiu Janusu", atsidavusiu tai A. Rosenbergo nacizmo filosofijai, tai vėl dar ryškiau raudonajam bolševizmui. Dar pernai Chicago "Laisvoji Lietuva" jau vien pagal pavardę skelbė mane esant pačiu vulgariausiu ir nepadoriausiu lietuviu žurnalistu pasaulyje, užsienyje tarnaujančiu Vilniaus agitpropo bolševikinei propagandai. Tuo tarpu Vilniaus agitpropas ir jo atbalsis per "Vienybę" vis tebeaiškina pagal esminę esmę, kad aš turįs būti fašistas ir ne tik šiaip sau smetonininkas, bet "smetoniasias" iš visų, - piktžodžiamas su kuriuo niekas nebegalėtų sutikti, ypač Julius Smetona.

Gi dar ne tiek seniai štai toje pačioje Dirvoje mane švelnus senų laikų pažįstamas A. Diržys keliais punktais įtikinamai įrodė, kad nėra pagrindo mane įrikiuoti net į eilinius ar šiaip tvarkingus ir nusipelnčius smetonininkus. Priešingai, rašydamas išpūdžius apie pulk. V. Šliogerio knygą, aš aiškiai atsiskleidęs, kaip visų mūsų mylimo Tautos Vado ir jo Adjutanto nuvertintojas, pašiepėjas, kone kone niekintojas.

Štai tau ir smetoniasias! Poto, turėjau Dirvos skaitytojams aiškintis ir gražiai prašyti Diržį bei jo bendraminčius, kad susimildami neatstumkit manęs visiškai, jeigu ir būtų vieninteliai teisėti šios senovės pilies sargai. Palikit ir man dar nors kruopelytę smetonumo.

Ir ką dabar pasakysit, kai "kraštas" ir jo atstovai pastoviai tebetvirtina visai kitaip: kad aš smetoniasias, pats reakcionieriškiasias, kraštutinis! Kur tiesa, kokia viso šio liežuvienos jovalo esmė?...

miesto mokyklų varžybose -- laimėjo. Dalyvavo visos provincijos varžybose -- taip pat laimėjo. Dabar beliko dalyvauti krašto varžybose.

Tėvai džiaugiasi ir, žinoma, (argi galėtų būti kitaip?) didžiuojasi savo vaiku.

Tik štai tetos, dėdės ir visokie kitokie arti-

mi ir tolimi giminės, ima iš visų pusių tėvus pulti ir atkalbinėti, kad neleistų vaiko į paskutiniąsias varžybas.

Kodėl? O, norint visada galima visokių priešasčių rasti. Laimės? Amžiams sugadintas vaikas! Pasikels į puikybę, pasijus pakankamai žinąs, nebesimokys ir t.t. ir t.t.

Šventė artėja...

V. Maželio nuotrauka

Nelaimės? Bus gėda... Nusivils, nusimins ir pradės tingėti ir -- vėl ir t.t.

Kanada yra tautybių mozaika. Po Klevo Lapo vėliava gimsta ir auga kanadiečiai. Ir, kokios kilmės, iš kokio krašto jie ar jų protėviai būtų atkeliavę -- visi vienojai istatymų globojami ir visi turi tų pačių privilegijų.

Tautybių atsinešto kultūrinio kraščio puoselėjimas ne draudžiamas, bet skatinamas.

Čia su nuotaba ar pasigailėjimu į tave pasižiūri jei iš Arūno pasidarei Harvey arba iš Kilboko -- Kibley. Giltavo tikrą vardą sužinoję teiraujasi kilmės ir nori sužinoti apie tavo kraštą.

"Gyvataras" gimė ir užaugo po Klevo Lapo vėliava. Taigi tie, kuriems reikalai pavesti, įvertino ir iškėlė, kaip vieną gražiausių tos mozaikos dalelyčių ir Kanados vardu siunčia "Gyvatarą" į tautų draugiškumo festivalį Prancūzijoje.

Ir štai mūsų iškilioji šokių grupė atsidūrė tarp dviejų auklių. Mat jei nėra pinigų tai priklauso nuo kitų. Mūsų gi atveju ir to negana. Šį klausimą turėtų dar svarstyti JAV ir Kanados Lietuvos Bendruomenė...

Kanada mūsų, kaip lietuvių nežemina, bet šiuo atveju ir neprivalėjo ko nors atsiklausti.

Kažin ar daugiau mūsų "prestižas" nukentėtų "Gyvatarui" padedant ar pasakant Kanadai: "Tai kas, kad tu juos išrinkai, bet mes jų neleidžiame"... Ir kažin, kaip tas jaunimas jaustųsi? Tas, kurį giriame ir skatiname, bet pilnai ir garbingai užtarnauto moralinio atpildo atsiimti neleidžiame...

Aišku, laimė tada nusišypsotų kitos kurios nors tautybės šokėjų grupei.

Kyla mintis, o kad taip duotume savo dideliems

protams kartą atostogų? Kad taip leistume, kartą, spontaniškai išsiliesti tikrai, giliai lietuviškai širdžiai?

Ne tam, kad "Gyvataras" laurų vainiką iš Prancūzijos parsivežtų, bet parodykim meilės mūsų jaunimui ir neatsukim jam nugaros.

Taigi, kol dar nevėlu, kol dar tas plaukas, ant kurio "Gyvataras" tebekabo, nenutrūko, tegu nelieka nei mažiausio lietuvių būrelio, kuriame nesumestų bent po dolerį ir, kad surinktus pinigų kuo skubiausiai pasistų betkuriuo adresu:

1) A. S. Blekaičiui, 206 Queen St., South, Hamilton, Ontario, Canada.

2) Talka, 21 Main St. East, Hamilton, Ontario, Canada.

Talka yra Hamiltono Lietuvių Bankelis ir jame atidaryta speciali sąskaita -- Nr. 1431, "Gyvataras - Prancūzija".

Dėl patikslinimo, jei kas anksčiau nepaskaitė ar užmiršo: pinigai reikalingi kelionei. Kanados valdžia duoda tik 10-čiai dienų išlaikymą Prancūzijoje.

Ta pat proga gerai būtų, kad "Gyvataras" ir kitur Europoje gyvenančius lietuvių aplankytų.

L. Rimvydaitė

MAINTENANCE MAN NEEDED

To trouble shoot & repair equipment used in Manufacture of Stereo tapes. Should have electrical & or mechanical background, will train concerning special equipment used. Starting rate \$2.80 per hour with 3 regular increases the first year. Preferable young man with good mechanical aptitude. This is a new position with in company and needed some one interested in growing with company and assuming more responsibility. Apply: 2810 Elliot (14 Mile & Dequindre) STEREO DYNE INC. Troy, Mich. (70-72)

LINE ATTENDANT

Starting rate \$2.40 hourly with three regular increases the first year. Company paid insurance. Duties consist of warehousing stock, supplying line with power and clean-up at end of shift. Preferably 18-25 years old with own transportation. Apply: STEREO DYNE INC. 2810 Elliot, Troy, Mich. (313) 585-1440 (70-73)

PAREMKIM GYVATARO IŠVYKĄ!

"Ilgą iešmą bedrožiant, šuo kepsnį nuneša", sako sena lietuviška išmintis.

O, kiek jau mums visokių kepsnių, jei ne visai nunešė, tai apkrantė, apžlebo ir supurvinol! Štai ir vėl -- žarijos gatavos, kepsnys puikias-

sias, tik ieško trūksta. Kalbu apie Kanados "Gyvatarą".

Pagalvokim, ką darytume tokiu atveju. Mūsų vaikas labai gerai moko si ir ypatingai gerų rezultatų pasiekė matematikoje. Dalyvavo mokyklos varžybose -- laimėjo. Dalyvavo viso

KŪRYBA IR MOKSLAS

MYKOLAS VAITKUS NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĖJ

Paguodos šilima, lyg burgundų vynu, širdis užliedami, galime pasidžiaugti, kad mūsų tarpe dar vis tebėra garbingasis poetas kan. Mykolas Vaitkus. Kūrybingas žmogus iš anų giedrių ir kūrybingų metų, lietuvių grožinės literatūros veteranas, artimai pasižinęs su Mai roniū, Vaižgantu ir Ad. Jakštu, estetiškos krypties dainius, vienintelis dabar tokis mūsų gretose. Ir vis dar judrus, vis dar nerimstantis ir kuriantis, vis dar savo humaniška, tolerantiška ir tauria dvasia plasnojantis.

Žiūrėkit, per keliolika metų Amerikoje pasirodė net keturi M. Vaitkaus lyrikos rinkiniai: Vienatvėje, Nuosaliu taku, Aukso ruduo, Šerkšno sidabras. Tiesa, neišlaupsinti, neaprekauti, dūdom neapdūduoti, bet vertingi ir įdomūs poezijos rinkiniai, reikšmingi poetiniu savaimingumu, savo mintim ir forma.

Atsiminimų, literatūriškai, su užburiančia vidine šilima parašytų, net septynios knygos! Tai akivaizdus lobis knygų lentynoj, didis lobis skaitytojo dvasiai. Paskutinioji Poeto atsiminimų knyga, jau šiemet išskridusi iš Nidos spaustuovės mašinų, pavadinta itin dailiu vardu: Nepriklausomybės saulėj.

Ramybės slėnis, kuriam ilgesnį laiką rašytojas Myk. Vaitkus gyvena, besirūpindamas vienuolių seselių sielų išganymu, nors nestokoja vienatvės ir nuobodulio, matyt, pačios lemties jam yra skirta vieta saviems išgyvenimams išsakyti, savajai dainai išdainuoti.

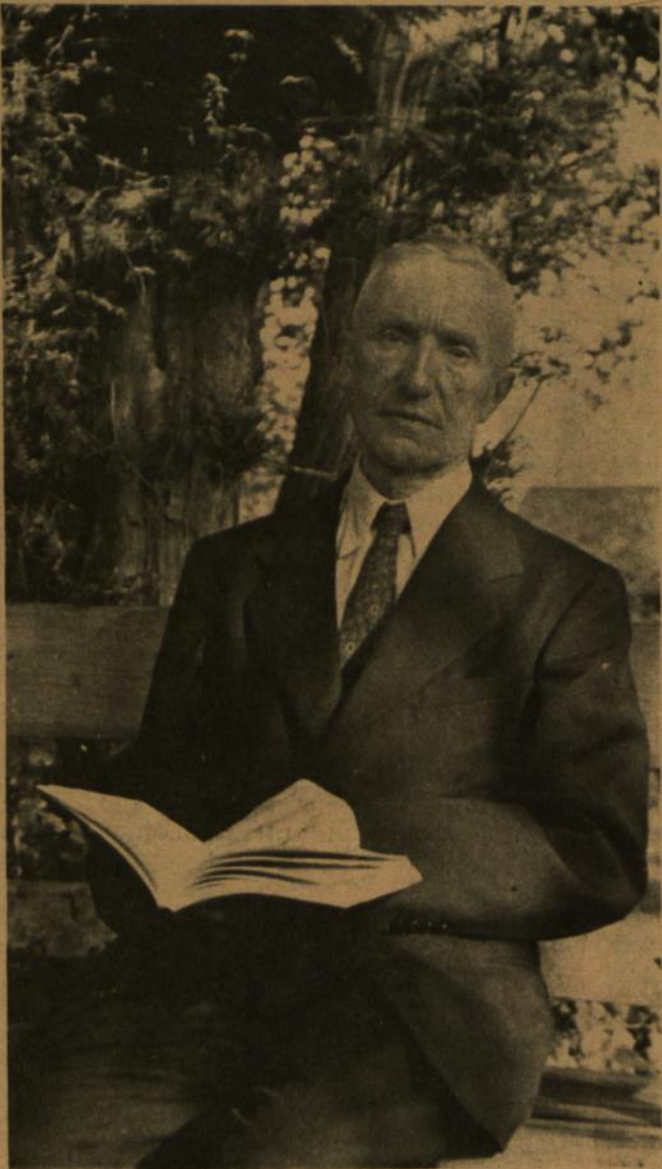
Poeto Myk. Vaitkaus bendramečiai, jei ne amžiumi, tai bent savo išgyvenimais ir darbais jam artimi, vienas po kito dingsta nebūties ūkanose. Ir ten, anapus Atlanto, ir čia, Amerikoje.

Štai, dar neseniai mūsų tarpe retkarčiais pa-

ST. SANTVARAS

siskardendavo poetas Juozas Mikuckis. Tiesa, jis už kan. Myk. Vaitkų apie dešimt metų jaunesnis, bet išgyvenęs visą nepriklausomybės metų karštį. Vyras šaunus ir įdomus, susikrovęs literatūrinių ir kitokių nuo-

lį! Atsisveikindamas, ne be gaudulio pasakė: Lietuvoj gyvenęs jo sūnus, Lietuvoj būsią lengviau ir mirti. Gal narsusis vyras nebuvo viską tinkamai pasvėręs, gal įkai ką žiūrėjo per sopulinalgai, gal ir savopraeities nuopelnus metė į degantį laužą, bet... neatsirado jėga, kuri jį būtų

Poetas Mykolas Vaitkus

pelnių, kurių ne vienas jau legendom pavirto. Amerikoje, kaip atrodo, jis buvo patekęs nejaunamam lietuvių salon, kur net pašaukimo broliai nebuvo pramokę žmogiško ir net kaimyninio respekto. Kai žmona mirė, vienišumas pasidaręs nebepakeliamas. Ir buvęs pirmasis nepr. Lietuvos Kauno komendantas Juozas Mikuckis prieš porą mėnesių rusų laivų išplaukė į gimtąją ša-

mūsų gretose išlaikiusi. Belieka tik laukti, kaip susiklostys jo ryt dienos gyvenimo įvykiai.

Poetas J. Mikuckis čia buvo prisimintinas tik dėl to, kad palankiu bei šilto žodžiu jį mini ir kan. M. Vaitkus, papasakodamas net ilgėlesnę "istoriją", kaip Kauno karo komendantas be kraujo praliejimo užgesino Babtų "rzeczpospolitą" (žr. Nepriklausomybės (Nukelta į 6 psl.)

Viena Balzeko muziejaus Chicagoje salių.

J. Kasakaičio nuotrauka

BALZEKO MUZIEJUI BUS ATIDARYTAS SLA ISTORIJOS SKYRIUS

DR. STEPONAS BIEŽIS

Prieš 40 metų jaunas vyras Stasys Balzekas, mokslo žinių gavęs Valparaiso universitete, turėdamas daug drąsos ir sumanumo, pradėjo prekiauti Chicagoje automobiliais. Pasitikėjimas savimi ir išsilinimas į prekybos principus Stasiui davė galimybės netik išsilaikyti, bet prekybą plėsti, kol pasiekė milijoninės apyvartos.

Stasys Balzekas, sukūręs lietuvišką šeimą, susilaukė įpėdinio taipgi Stasio, o šis, sulaukęs brandos metų, stojo į tėvo jau plačiai išugdytą prekybą, kurią jau sujungtomis jėgomis iškėlė į visiems gerai žinomą milžiniškos apyvartos prekybą. Tėvai savo sūnui suteikė progą atitinkamai išsimokslinti, kaip dera šiame krašte kultūringai šeimai. Jaunasis Stasys, vedęs Ireną Radvilaitę, augina tris vaikučius -- trečiąją lietuvių kartą.

Jaunasis Stasys, nors su tėvu dirbant ir sekmingai ugdė toliau prekybos reikalus, vis nerimavo, ieškojo ko kito, kas daugiau įpatenkintų dvasinai ir kultūriniai.

Šalia savo prekybos patalpų jis įsigijo dviejų aukštų erdvų namą, 4012 Archer Ave., Chicagoje ir 1966 m. birželio 22 d. įkūrė Balzeko lietuvių kultūros muziejų.

Lietuviško muziejaus įkūrimo Stasys Balzekas jr. ėmėsi ne mėgėjišku samprotavimu, ne vien savo lakiai vaizduotei patenkinti. Jis į visą reikalą rimtai pažvelgė ir ėmė jį vykdyti aiškiu supratimu, ryžtu ir atsidaivimu pasitarnauti lietuvių tautai, iškeliant jos gražią praeitį, parodant plačiai visuomenei jos istorinius bruožus originaliais eksponatais. Jis žinojo, kad visa tai pareikalaus milžiniško kapitalo, ištvermės ir nepabaigiamo darbo bei rūpesčių. Bet jis ėmėsi šio darbo ir atsakomybės, neprašydamas nė vieno cento aukų iš mūsų visuomenės.

Lietuviškasis muziejus per palyginamai trumpą laiką tiek išsiplėtė, techniškai susitvarkė, kad spėjo pasiekti daugelio amerikiečių muziejų kuratorių ausis ir sudominti juos šia naujybe. Jie su nepaprastu dėmesiu vertina šį lietuvišką muziejų ir gėrįsi apimtimi ir modernia tvarka. O šiaip lankytojai ir įvairių smalsuolių tai tikrai netrūksta, nes šio muziejaus durys kas-

Stasys Balzekas, jr., muziejaus įkūrėjas ir savininkas.

dien atviros visiems nemokamai.

Kas yra tame muziejuje? Pirmoje vietoje, žinoma, eina Lietuvos "auksas" -- gintaras, visokių išdirbinių pavyzdžiais, kas sudaro jau savotišką įdomumą. Paskui seka įvairių-įvairiausių mūsų lietuvių audiniai, stambi sekcija lietuviškų monetų, visokių pinigų, net iš senovės laikų. Taip pat Lietuvos pašto ženklai akį patraukia. Įvairūs medaliai -- ordenai, kuriais pasižymėjo asmenys Lietuvos vyriausybės buvo apdovanojami. O medžio įvairių drožinių, kuriais lietuviai labai turtingi, sudaro įdomią muziejaus sekciją. Religijos skyrius tikrai įdomus ir labai patraukiantis žiūrovo akį. Toliau seka įvairios nuotraukos, kurių esama virš 1000. O mūsų gabių menininkų piešinių reprodukcijos, kurių esama net 4000, nepraleidžia valandai sustoti pastudijuoti mūsų menininkų sukurtą turą.

Labai žymią muzie-

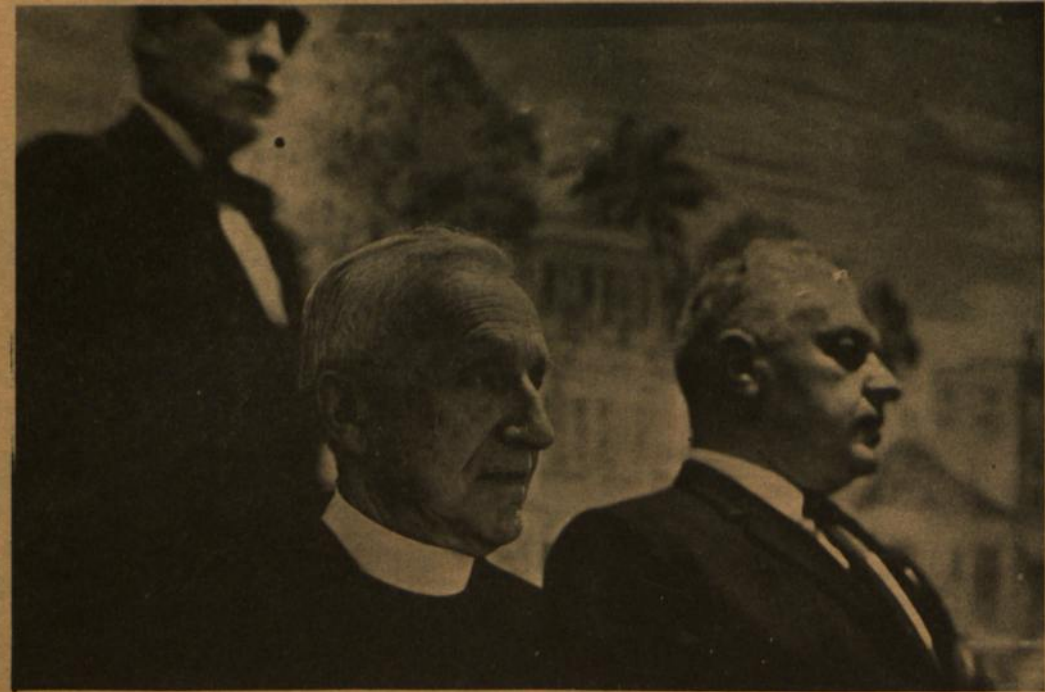
jaus dalį užima lietuviška literatūra, kurios sukrauta ištisos lentynos. Čia randama visokių lietuviškų knygų nuo seniausių laikų. Knygų esama net 15,000 tomų. Tai bene bus didžiausia lietuviškų knygų kolekcija Amerikoje. Šalia knygų jau yra sukaupias tikrai didokas informacijos skyrius, suteikias žinių apie buvusius svarbesnius įvykius, asmenis ir lietuvišką gyvenimą. Neužilgo bus tiesiog nepakeičiamas informacijos centras, kurio žiniomis visi galės pasinaudoti. Susidomėjimą kelia archeologijos skyrius, kuriame randama tikrai įdomių iškasenų iš Lietuvos. Taip pat čia rasime Lietuvos žemėlapių siekiant net keturioliktą amžių. Muziejus nuolat papildomas naujais eksponatais.

Muziejus reiškiasi dažnomis meno parodomis, lietuvių kalbos pamokomis, studijomis, dekoravimų ir ornamentacijos lietuviškais motyvais. Prieš Kalėdas vyksta pamokos eglutei dekoruoti, o prieš Velykas -- margučius lietuviškai ir meniškai dažyti, kas sudomina daug dalyvių. Žodžiu, gausus judėjimas vyksta veik kas savaitę, kas muziejų labai išpopuliarina. Dabar jau net sunku įsivaizduoti, kaip lietuvių visuomenė Chicagoje apsieitų be Balzeko muziejaus.

Prie šių visų įdomybių ir neįperkamos brangenybių prisidės ir SLA Seimas, kuris įvyks liepos 1 d. Chicagoje Pickett Congress viešbutyje. SLA sekretorė B. Pivaronienė pažadėjo surinkti muziejui įvairių eksponatų iš susivienijimo praeities. Balzekas pažadėjo įrengti pastovų skyrių SLA eksponatams.

Seimo proga visi delegatai liepos 1 d. Balzeko kviečiami aplankyti šią įdomią instituciją.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Poetas ir rašytojas kan. Mykolas Vaitkus, kuriam šį rudenį sukanka 85 metai amžiaus, aktyviai tebedalyvauja ir visuomeniniame gyvenime. Nuotraukoje matome viename BALFo seime su velioniu Lietuvos gen. konsulu Vytautu Stašinsku. Vyr. Mažello nuotrauka

Mykolas Vaitkus...

(Atkelta iš 5 psl.)

Saulėj, pusl. 34-36, 46-50). Ir ragina rašyti atsiminimus, kad J. Mikuckio patyrimai nepasakosėtų miglose ir pasakose.

Ragino ir kiti, kad jis savo atsiminimus ant popierio išlietų, nes jo išgyvenimuose būta ne tik džiaugsmų ir laimėjimų, bet ir šurpulingų pavojų, ir žmogaus būties nekasdieniškų įvykių. J. Mikuckio atsiminimai būtų buvę itin svarbūs nepriklausomybės spalvingam saulėtekiui apibūdinti. Ir buvo jis užsidegęs apie savo išgyventas dienas pasakoti, juk žmogus ir tą darbą išmanė. Deja, brangusis Kanauninke, poetas Juozas Mikuckis vargu jau ištesės šį savo užmojį, nes savo kelią jis pakreipė ten, kur tylo -- patį geriausią bylą...

Nepriklausomybės salė -- dar pluoštas Mykolo Vaitkaus pasakojimų apie netolimą praeitį, paženklintą 1918-1940 metais. Atsiminimų autorius negrimsta į filosofavimą apie tautą ir jos lemtį, net didžiulius anų dienų įvykius ir kovas jis tepaliečia tik vienu kitu plunksnos brūkšniu. Visas jo dėmesys sutelktas į prisikėlusios tautos kultūrinės pastangas, į atskirus kultūrinio gyvenimo žmones, kurie, I-jo Pas. karo audrai praūžus, susirinko "į savo tėvų namus". Kaip portretų galerija, kaip tų žmonių kūrybinio ir visuomeninio darbo pastangos, pagaliau, kaip paties poeto Myk. Vaitkaus samprotavimai, lietuvių kultūros istorijai šis jo atsiminimų tomas yra itin reikšmingas.

Nepriklausomybės saulėj, lyg kokios vasarvydžio darbymetėj, žmonių daugybė. Visi jie juda ir bruzda, visi svaigina darbymetės nuotaikom. Ir kan. Myk. Vaitkaus pažįstamų -- ištisas pulkas! Čia sutiksi Vysk. Pr. Karevičių, Maironį, Vaižgantą, Ad. Jakštą ir dar visą būrį dvasiškų, čia ir teatro žmonės. J. Vaičkus, Ant. Sutkus, K. Glinskis, B. Dauguvietis, Kubertavičių šeima, Unė Babickaitė, N. Vasyliūtė, A. Žalinkevičiūtė - Petrauskienė, Petras ir T. Vaičiūnai, V. Steponavičius ir net fleitistas Novakauskas. Bergždžios pas tangos visas Myk. Vaitkaus minimas pavardės suminėti -- jos nesutiptų į keletą puslapių. Reikia pačiam šį atsiminimų tomą perskaityti. Jis bus labai įdomus tam, ku-

ris liečiamas asmenis pažino ar nors iš tolo matė, bus tikrai naudingas visiems, kurių žmonių nepažino, o gal ir mažai ką apie juos tegirdėjo.

Myk. Vaitkaus atsiminimų būdingi bruožai: dailus, spalvingas ir skaudus pasakojimas, sugebėjimas apžvelgti ne tik žmogaus išorę, bet išsismelkti ir jo vidun, o gal svarbiausia -- būti atlaidžiam, būti džentelmeniškam net tada, kai akis akin susitinki su savo nedraugais. Štai ir šiame tome kaip gražiai ir neužgausiai Myk. Vaitkus apibūdino rež. K. Glinskį, atsisakiusį scenoje statyti jo premijuotą dramos veiklą Žvaigždės dukterį, arba kun. prof. J. Vaitkevičių, subruzdusį tą patį Myk. Vaitkaus kūrinių indeksą įtraukti. Kai tokius puslapius skaitai -- negali nesigėrėti autoriaus švytinčia vidaus kultūra. Ir keli sauklausimai: kažin, ar imanoma tokią kultūrą išsiugdyti, gal reikia tokiu Vaitkum gimti?...

Nepriklausomybės saulės ryškesni paveikslai, nutapyti poeto Myk. Vaitkaus, berods, bus šie: Unė Babickaitė, Jurgis Baltrušaitis, Juozas Byla, Kazys Binkis, A. Dambrauskas - Jakštas, Paulius Galaunė, Liudas Gira, Juozas Albinas Herbačiauskas, F. Kirša, Ant. Kniūkšta, Petras Kubertavičius, Al. Kutkus, M. ir M. Lipčiai, Maironis, J. Mikuckis, J. Naujalis, Petras Oleka, Kipras Petrauskas, Balys Sruoga, Stanelių šeima, Ant. Sutkus, St. Šilingas, Julius Štarka, Petras Vaičiūnas ir jo žmona Tefa, Juozas Vaičkus, Antanina Vainiūnaitė, Ant. Vanagaitis, Vydūnas.

Mieli ir jaukūs ir kiti veidai bei vardai, kuriuos atsiminimų autorius rado reikalo paminėti. Plačiau užgriebtų paveikslai, kaip ir visa knyga, skaityman įtraukia, kaip apysaka, kaip gera novelė.

Myk. Vaitkus iš žmonių darbus, įvykius ir pačius žmones žvelgia savom akim, juos apibūdindamas, remiasi tik savo patyrimais. Kuriam kitam tie patys įvykiai ir žmonės gali ir kiek kitaip atrodyti. Tuo požiūriu Myk. Vaitkaus atsiminimai yra intymiai asmeniškai. Bet, kaip man atrodo, tame "asmeniškume" ir slypi visas jų grožis bei vertingumas.

Rungiuosi su nemenka

pagunda: reikėtų duoti nors keletą citatų, parodyti kaip įdomiai Myk. Vaitkus savo atsiminimus rašo, bet tas laikraštinių knygų apžvalgė labai ištęstų, o visų "paslapčių" vistiek neatidengtų. Kyla mintis, jei Garbingasis Autorius neprotestuotų, siūlyti Dirvai iš Nepriklausomybės saulės perspausdinti nors kurią vieną iš šių paveikslų: Vienišas dainius (187 pusl.), Vydūnas (206 pusl.), Juozas Albinas Herbačiauskas (213 pusl.) ar Trys susiję su Žvaigždės dukterim (267 pusl.) Dirvos skaitytojai, kurie nėra Nidos knygų klubo nariai, kurie nespės kurkietur to veikalo įsigyti, jau galėtų apie atsiminimus nors dalinį išpūdį susidaryti.

Tačiau, kol mano sugestija bus išgirsta, štai nors tokia poeto Myk. Vaitkaus ir neseniai mirusio rež. Ant. Sutkaus susitikimo scena:

... "Štai jis ateina priešpriešais. Rimtas, išblyškęs, nekūningas. Iš tinkamo atstumo ima tau santūriai šypsotis. O visai priartėjęs tiesiai tau pailgą liesą delną ir mandagiai spūsteli tavąją. "Kaip laikotės? Tikiuos, viskas gerai? A?" O tas A toks klasikinis nosinis, platus ir pailgas, visai kaip paties Jono Jablonskio! "Malonu susitikti jus, gerbiamas kunige Motiejau". O aš juk esu ne Motiejus, tik Mykolas. Ir niekas nepada: jis mane vis Motiejuoja ir gana. Matyti, jį taip stipriai buvo paveikęs a.a. kunigas poetas Motiejus Gustaitis. Būčiau turėjęs laikytis sau garbę, kad Sutkus mane gustaituoja. O aš negaliu teigti, kad būčiau buvęs patenkintas" (168-169 pusl.).

Kas nors truputį pažinom. liet. tautinio teatro ideologą Ant. Sutką, šioj intymioj nuotrupoj atpažįstam jį kaip gyvą: ta pati aktorius poza, tas pats vėsus oficialumas, ta pati truputį iškilminga frazeologija! Tuo tarpu artumoj, glaudesniame pašnekesy, anot Myk. Vaitkaus, Ant. Sutkus buvo "vertingas asmuo ir mielas žmogus".

Kitoj vietoj Myk. Vaitkus apie Ant. Sutką taip rašo: "Kai buvo įkurtas vadinamasis Tautos Teatras (tai Sutkaus idėja), jis veikė jame kaip režisierius ir vaidila. Ne be jo atsirado Kaune tokia prašmatnybė -- Vilkolakis, juokų teatras, satyros garsiakalbis Lietuvoj, jame Sutkus ir režisavo, ir medžiagos teikė ir buvo spiritus movens, nesgi pats tą keistenybę

ir sukūrė (167 pusl.).

Gal perplačiai terminą "sukūrė" suprasdama, šioj vietoj norėčiau su garbinguoju Kanauninku pasiginčyti: Mano turimi duomenys rodo, kad menininkų klubą Vilkolakį sukūrė (t.y. įsteigė) poetai F. Kirša, B. Sruoga, architektai V. Dubeneckis, Levinsonas ir kt. Ant. Sutkus Vilkolakin vėliau atėjo ir iš klubo, atsitiktinių improvizuotų pasirodymų sukūrė satyros teatrą. Jei Nepriklausomybės saulėj autorius pastarąją prasme (o ne įsteigimo prasme) žodį "sukūrė" pavartojo, tai jis yra teisingas ir teisingas. Antra vertus, poetas Myk. Vaitkus turi daug autentiškos medžiagos (užrašuose ar atminty) anų dienų įvykiams apibūdinti, šiose knygoje jis pažadėjo prie Vilkolakio grįžti, tai gal geriau palaukti ir su "pataisom" į akis jam nešokti.

Kas norėtų nors valandai kitai praeitin sugrįžti (o jos šiuo atveju apie 80 metų), kas panūstų lietuvių tautos prisikėlimo laikotarpy pasišvalgyti, tam bus įdomus ne tik čia minimas atsiminimų tomas, bet ir kiti to po- būdžio poeto Myk. Vaitkaus raštai. Paminėsiu nors jų vardus: Mistiniai Sode, Keturi Ganytojai, Su Minią į Baltiją, Baltijos Gražuolė, Šiaurės Žvaigždė ir Per giedrą į audrą.

Nuostabių mozaikos gabalų, puikių miniatiūrų atrasim čia minėtame veikle, kurį nelengva būtų dailiau apibūdinti už patį atsiminimų autorių: Mykolas Vaitkus Nepriklausomybės saulėj.

Mykolas Vaitkus: Nepriklausomybės saulėj; 1918-40 atsiminimai; V tomas - pirmoji dalis 296 pusl. Copyright by Author. Nidos Knygų Klubo Leidinys Nr. 66, 1968. Spausdinta Nidos spaustu- vė: I, Ladbroke Gardens, London, W. 11 Gt. Britain.

Galima gauti ir Dirvos knygų parduotuvėj.

Skaityk ir platink DIRVĄ

HELP WANTED MALE

EXPERIENCED PLASTIC EXTRUSION SET UP MEN and EXPERIENCED PLASTIC INJECTION SET UP MEN. Must be experienced in Colored Vinyl. For all shifts. Steady work. Fringe benefits. Send resume to HOWELL INDUSTRIES 1560 E. Milwaukee, Detroit, Mich. (67-86)

Mirusiųjų pagerbimo dieną Juodkrantės ir Baltijos jūros tuntų skautės ir skautai prie žuvusiųs dėl Lietuvos laisvės paminklo Jaunimo Centre Chicagoje. Kalba v.s. A. Gesnerienė. L. Knopfmillerio nuotrauka

Juodkrantės ir Baltijos jūros tuntų udrėjęs ir jaunia nuleidžia į Michigano ežero gelmes gėlių vainiką pagerbimui žuvusių. L. Knopfmillerio nuotrauka

NAUJOS, ĮDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

A. Merkeliš — SMETONA — Monografija	\$12.00
V. Šliogeris — A. SMETONA — ŽMOGUS IR VALSTYBININKAS	\$2.00
O. J. C. Norem — TIMELESS LITHUANIA	\$4.00
B. Armonienė — PALIK AŠARAS MASKVOJE	\$3.00
L. Mitkiewicz — WSPOMNIENIA KOWIENSKIE	\$7.50
(Buv. Lenkijos karo attachė prisiminimai iš Kauno 1938-39 m.).	
V. Volertas — ŠAMOKSLAS — premijuotas romanas	\$3.50
A. Baronas — PAVASARIO LIETUS — romanas	\$2.50
St. Yla — MODERNI MERGAITE	\$4.00
Vytė Nemunėlis — MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
J. Juodis — TAUTOS KELIU — paveikslų albumas	\$7.00
Gr. Šimukonienė — SU DAINA — Lietuviškų dainų rinkinys	\$2.00
J. Budrys — KONTRŽVALGYBA LIETUVOJ	\$2.50
Pr. Alšėnas — MARTYNAS JANKUS	\$4.00
R. Skiptitis — NEPRIKLAUSOMA LIETUVA	\$7.00
Dagys — SKULPTŪRŲ IR PAVEIKSLŲ REPRODUKCIJOS (angliškų įvadu ir parašais)	\$6.00
A. Vaičiulaitis — GLUOSNIŲ DAINA — PADAVIMAI	\$2.50
J. Mekas — PAVIENIAI ŽODZIAI — POEZIJA	\$1.00
A. ŠKEMOS RASTAI I tomas	\$6.00
Dambriūnas, Klimas, Schmalstieg — INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN	\$7.00
P. Tarulis — VILNIAUS RŪBAS — minkštais viršeliais	\$3.00
J. Gliuda — THE SONATA OF ICARUS (Ikarso Sonata — angliškai)	\$5.00
J. Švaistas — DANGUS DEBESYSE	\$3.75
Mykolas Vaitkus — NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĖJ (Prisiminimai — 1918-1940)	\$3.75
LITERATŪROS METRAŠTIS — Trečioji Pradalė ar Ketvirtoji Pradalė	\$3.75
J. J. Daužvardis — POPULAR LITHUANIAN RECEIPIES	\$2.00

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4%

Mokamas už vieno metų taupymo laktus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

ATVYKSTA Į CLEVELANDĄ

A. OLIO MINĖJIMAS

ALT S-gos Clevelando skyrius šį šeštadienį, birželio 22 d., 8 v. v., p. K. S. Karpiaus namuose, 345 E. 222 St., rengia adv. Antano Olio dešimties metų mirties sukakties minėjimą.

Pagrindinę kalbą apie velionį pasakys K. S. Karpis, kuriam teko artimai bendradarbiauti su A. Olio tautinėje veikloje.

Į minėjimą iš Chicagos atvyksta ALT S-gos pirmininkas T. Blinstrubas ir centro valdybos nariai K. Pocius ir M. Valiukėnas.

T. Blinstrubas padarys pranešimą aktualiais klausimais.

Bus vaišės. Visuomenė kviečiama į šį minėjimą atsilankyti. Atskiri kvietimai nebus siuntinėjami.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas Teodoras Blinstrubas šį šeštadienį, birželio 22 d., atvyksta į Clevelandą ir čia ALT S-gos skyriaus ruošiamame A. Olio mirties sukakties minėjime padarys pranešimą aktualiais klausimais. Kartu su pirm. T. Blinstrubu atvyksta ir Centro valdybos nariai Kazimieras Pocius ir Mečys Valiukėnas.

• Vytautas Orintas, buv. Vilties draugijos valdybos išdinininkas ir Dirvos administratorius, ilgametis ALT S-gos Clevelando skyriaus valdybos ir revizijos komisijos narys, neseniai miręs Clevelande.

SUNKIAI SERGA JUZĖ NASVYTIENĖ

Juzė Nasvytienė, Stepono Nasvyčio žmona, yra apsirgusi prieš 31½ metų; buvo ištikta smegenų apopleksijos nors ir nesunkioje formoje, tačiau tas ją paguldė į lovą, kurios ji tebesilaiko

iki šiol. Ji buvo slaugoma namie savo vyro ir dukters Aldonos Augustinavičienės priežiūroje.

S. ir J. Nasvyčiai gyvena kartu su dukra Aldona ir žentu Juozu Augustinavičiais.

J. Nasvytienė apsirgo sunkiu plaučių uždegimu ir birželio 12 buvo nuvežta į Sv. Vincento ligoninę. Išgelbėjus nuo gresusio gyvybei pavojaus, ji perkelta į bendrą ligoninės skyrių, bet nusilpnėjusi širdis tebeplaikoma degoniu. Jos sveikatos stovis labai silpnas ir teks jai ligoninėje pabūti ilgesnį laiką.

• Aldona ir Vincas Juodvalkiai persikėlė į naujus namus Highland Hts., Ohio. Tuo būdu Vilties Draugijos išdinininko Vinco Juodvalkio naujasis adresas yra 949 Belwood Dr., Highland Hts., Ohio 44143, telefonas 449-2140.

• Korp! Neo-Lithuania suruoštas Finis Semestri Čiurlionio Ansamblio namuose, įvykęs birželio 14 d., sutraukė gražų būrį studijuojančio jaunimo.

Jaunimas ne tik šoko ir vaišinosi, bet kartu užmezgė naujas pažintis ir aptarė tolimesnį bendradarbiavimą vasaros stovyklose.

Neolituanų Clevelando skyriaus nariai turės išvyką fil. dr. Jono ir Dalės Maurukų sodyboje birželio 30 d., sekmadienį.

• Superior Savings and Loan Assoc., įprastai vadinamas Lietuvių Banku, praeito penktadienio popietę, apie 2:30 val., buvo apipilėtas įsiveržusio plėšiko. Prie jaunos kasininkės langelio priėjęs banditais spėjo pasigrobtį virš 2,000 dol.

Plėšimas įvyko banko Euclid Ave. skyriuje.

• Skulpt. Vytauto Raulinaičio vaikų mokslinio fondo aukoms siųsti yra atidaryta taupomoji sąskaita Superior Savings & Loan Assoc. Sąskaitos #28030, Raulinaitis Children's Fund.

• Šoktinis, Sv. Kazimiera lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė, sekmadienį (birželio 23), 2 val. p. p. šoka Clevelando Folk Arts Association rengiamoje programoje Zoologijos sode.

• Vaidilos Teatro visuotinis susirinkimas įvyks šį sekmadienį, birželio 23 d., 3:30 val. p. p. apatinėje Lietuvių salėje. Visi esantieji ir buvusieji teatro nariai, rėmėjai ir bičiuliai kviečiami dalyvauti.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Clevelando skyrius

dėl atostogų bus uždarytas nuo liepos mėn. 4 dienos iki liepos mėn. 23 dienos.

Tuo pačiu pranešame gerb. klientams, kad siunčiant siuntinius į Lietuvą ir Sov. Sąjungą turi būti pilnas gavėjo vardas, pavardė ir tėvos vardas. Siųsti siuntinius "iki pareiklavimo" arba pažymint pašto dėžutės numerį — neleidžiama. Turi būti pilnas gavėjo adresas.

Globe Parcel Service, Inc.
787 E. 185 St.
Cleveland, Ohio 44119
Tel. 186-1836

FILMAS IS VIETNAMO

Penktadienį, birželio 21 d., 8:30 v. v. įvyksta eilinis konservatorių klubo susirinkimas. Programoje: dokumentinis Vietnamo filmas "Kai šitaip savo gyvybes aukoję karžygiai". Visi lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti. Susirinkimas įvyks Union Savings and Loan Association salėje, Wilson Mills Road ir Richmond kampas.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

NAMŲ RUOŠOS DARBAI

1 dieną savaitę. Nedidelis namas. Suaugusių šeima. Prie autobuso linijos. Tel. 331-4117.

(71-72)

PARDUODAMAS NAMAS

2-jų šeimų namas Euclid mieste — netoli Euclid gatvės, po 5 kambarius kiekvienam bute. 2 garo pečiai, 2 automobilių garažas, visai geram stovyje. \$18,900.

SIRVAITIS

Wm. T. Byrne Real Estate, Inc.

Namai — KE 1-4080; įstaiga — MU 1-6100 (69-71)

FEMALE HELP

SIUVAMŲ MASINŲ OPERATORIAI

Prityrę ar norį išmokti. Pastovus darbas, malonios darbo sąlygos, aukštas valandinis atlyginimas ir akordinis darbas. Apmokamos atostogos ir šventės. Daugelis apdraudų.

WORK WEAR CORPORATION

1768 East 25 St. (South of Payne) (70-72)

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažos (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarajimui nuo BIRŽELIO 22 D iki RUGSĖJO MĖN. 15 D. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis: DR. ED. JANSONAS, 15 ROSEDALE ST., BOSTON, MASS. 02124. TEL. 288-5999, o po BIRŽELIO 22 D. tiesiai į vilą AUDRONĖ — CAPE COD, MASS., MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

DETROIT

RELIGINIS KONCERTAS

Birželio 23 d. įvyks Detroito Jubiliejinių Metų Komiteto rengiamas šv. Sakramento Katedroje religinis koncertas.

Vargonais koncertuoti atvyksta muzikas Zenonas Nomeika. Tarp išpildomų veikalų bus ir kongregacinis giedojimas, kuriam parinktos giesmės visiems yra žinomos ir kartu gerai skambančios: "Šventas Dieve" ir "Marija, Marija".

Katedroje pamokslą pasakys prel. J. Balkūnas.

Ar Detroito lietuviai visi sutilps katedroje? Būtų daug geriau tiek rengėjams tiek patiemis svečiams, jei atvykstantieji į koncertą nevēluotų. Koncertui yra paskirtas laikas nuo 3 iki 5 v. v. ir ne minutės daugiau.

Tą dieną Detroito arkivyskupo patvarkymu visoje Detroito arkivyskupijos bažnyčiose bus meldžiamasi

už persekiojamus Lietuvoje katalikus. O Michigan gub. G. Romney birželio 23 paskelbė Baltijos tautų dieną. (ag)

• Dr. A. Damušis, žinomas lietuvių katalikiškųjų organizacijų veikėjas, susilaukė 60 metų amžiaus.

Jo pagerbti Detroitan susirinko ne tik vietiniai veikėjai, bet suskrido ir būrys idėjos draugų iš Clevelando, Chicagos, New Yorko ir kt. miestų.

Sole nizanantas susilaukė daug sveikinimų žodžiu ir raštu.

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
MILLWRIGHTS

Must hold journeyman's Card or have sufficient experience to qualify for U.A.W. Journeyman's Card. Steady work for qualified men. APPLY PERSONNEL OFFICE. DETROIT STEEL PRODUCTS

6000 CANIFF
DETROIT, MICH. 48212 (69-71)

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ — DOVANAS Į LIETUVĄ IR SOVIETŲ SĄJUNGĄ

NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590
(212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma—skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street	HE 5-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
• BROOKLYN, N.Y. — 1536 Bedford Avenue	IN 7-6465
• BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
• CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
• DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres	363-0494
• HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave.	249-6216
• JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street	HE 5-6363
• LOS ANGELES, CAL. — 107 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
• NEWARK, N.J. — 250 Market Street	MI 2-2452
• NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	PO 9-4507
• RAHWAY, N.J. — 717 W. Grand Avenue	381-8997
• ROCHESTER, N.Y. — 558 Hudson Avenue	232-2942
• SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway	AN 8-1120
• SOUTH RIVER, N.J. — 46 Whitehead Avenue	CL 7-6320
• SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
• TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue	EX 2-0306
• UTICA, N.Y. — 963 Bleecker Street	RE 2-7476

Naturally SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Geologui K. Kemežiui** gegužės mėnesio pabaigoje Australijos sostinėje, Canberos universitete, labai iškilmingai buvo suteiktas filosofijos daktaro laipsnis. Vietos dienraštis įsidėjo jo fotografiją, pažymėdamas šį netaip jau dažną įvykį mokslo gyvenime.

NAUJAS TEKSTILĖS INŽINIERIUS

Nardis Jonas Antanaitis birželio 1 d. sėkmingai baigė Philadelphia College of Textiles and Science, viena iš geriausių tekstilės mokyklų Amerikoje, gaudamas Bachelor of Science laipsnį tekstilės inžinerijoje. Lankydamas universitetą jis dirbo vakarais įvairiose Philadelphia mezgimo įmonėse.

N. Antanaitis gimė Kaune, 1935 m., o 1946 metais kartu su tėveliais ir sesute apsigyveno Brazilijoje. Ten baigė gimnaziją ir technikos mokyklą. Trokšdamas tęsti mokslą toliau, 1964 metais N. Antanaitis atvyko į JAV ir apsislojo Philadelphiaje pas Edmundą Drasutį, kuris jam daug padėjo laike studijų.

Liepos mėnesį, naujasis inžinierius pradės dirbti savo srityje Coats and Clark firmai, Newport News, Virginijoje.

Išvykdamas iš Philadelphia N. Antanaitis su žmona Ivona, kurią vedė 1966 metais, dėkoja savo geradariui Edmundui Drasutiui, ponai Rozei Butkiei ir visai šparkevičių šeimai už parodytą širdingumą gyvenant ir besimokant Philadelphiaje.

Inžinieriui N. Antanaičiui linkėtina geros sėkmės ir naujame darbe.

• **Donatas Januta** birželio 14 d. baigė teisių mokyklą Californijos Universitete, Berkeley mieste, gaudamas teisių daktaro laipsnį. 1964 m. tame pat universitete jis baigė elektronikos inžineriją. Donatas su žmona Danute, kuri yra farmacijos daktarė, ir dukra Daina lieka gyventi prie San Francisco. Donatas dirbs San Francisco advokatų firmoj, corporate law srity.

• **Trečioje Tautinių Šokių šventėje** iki šiol jau pasižadėjo dalyvauti dvylika

valstybių konsulų: Portugalijos, Urugvajaus, Gvatemalos, Brazilijos, Filipinų, Turkijos, Dominikos Respublikos, Ekvadoro, Nikaragvos, Graikijos, Venesuelos ir Airijos. Šventė įvyksta liepos 7 d. Chicagos Amphiteatre salėje.

• **ALT pirm. inž. Eug. Bartkus** praeitą savaitgalį tarnybos reikalais turėjo skubiai išskristi į P. Amerikos valstybes.

• **Lietuvių ir ukrainiečių** lengvosios atletikos varžybos, trečiosios eilės, šiemet įvyks Toronte, birželio 22-23 dienomis.

Varžybos vyks Brookton High School stadione Brook Ave., netoli nuo Bloor St.

Varžybų pradžia 3 val. p. p. Dalyvaus vyrų ir moterų rinktinės, po 4 kiekvienai rungčiai.

BALTIJOS SAVAITĖ TORONTE

Birželio 10-15 Toronte burmistras savo deklaraciją paskelbė Baltijos tautų savaitę. Toji savaitė buvo pradėta jau išvakarėse, birželio 9 d. Niagaros (N. Y.) radijui paskyrus visą pusvalandį Baltijos valstybėms ir tautoms. Gi birželio 8 d. buvo atidarytos bendros dailės ir tautodailės parodos. Tautodailės parodos atidarymo garbė teko Lietuvos gen. konsulo žmonai, dailininkei H. Žmuidzinienėi.

Dailės parodoje savo kūrybos darbais pasirodė 12 lietuvių, 15 latvių ir 23 estų kūrėjai. Parodoje lietuvių ir estai pasirodė didesniu meno sričių įvairumu.

Jaunimo susipažinimo vakaras, ruoštas lietuvių parapijos salėje, nesulaukė reikiamo jaunimo dėmesio. Susipažinti panorėjo tik koks pusšimtis lietuvių ir latvių. Studentai vėliau aptarė pasiruošimo darbus bendram simpoziumui, nukeltam į rudėnį. Simpoziume bus diskutuojamos Baltijos valstybių bendros problemos.

BOSTON

AŠTUONI BAIGĖ LITUANISTINĖ MOKYKLĄ

Jau keliolika metų Bostone darbuojasi aukštesnioji lituanistinė mokykla. Pamokos vyksta šeštadieniais šv. Petro lietuvių parapijos mokykloje. Jaunuoliai pradeda mokytis pradžios mokykloje, o ją baigia aukšt. mokyklos lituanistinių dalykų brandos atestatu. Mokyklą išlaiko kasmet renkamas Tėvų Komitetas. Pastaruoju metu mokyklos rėmėjas ir globėjas yra šv. Petro parapijos klebonas kun. A. Baltrušiusas.

1967-68 mokslo metais Bostono lituanistinė mokyklą lankė ir baigė penkios mergaitės ir trys vaikinai: Birutė Adomavičiūtė, Laima Baltušytė, Nijolė Baš-

kytė, Dalia Jasaitytė, Rūta Rastonytė, Vytautas Adomkaitis, A. Subatis ir Marius Žiaugra.

Birželio 14 d. vakare ALT S-gos namuose įvyko abiturientų išleistuvės. Naujasis LB Bostono apylinkės pirm. inž. J. Vasys pasakė jaunimui pritaikytą kalbą ir įteikė tris premijas tiems mokiniams, kurie dalyvavo LB patiektomis temomis rašinio konkurse. Pirmą premiją laimėjo N. Baškytė, antrą L. Baltušytė ir trečią D. Jasaitytė. Be to, abiturientus pasveikino klebonas kun. A. Baltrušiusas ir mokyklos direktorius A. Gustaitis. Pobūviui vadovavo p. Adomavičius.

Vakaro programėlę atliko B. Adomavičiūtė, išraiškiai paskaitydama K. Binkio Gėlės iš šieno, L. Baltušytė paskambindama pianinu, trys mergaitės (Adomavičiūtė, Baškytė ir Rastonytė) padainuodamos keltą dainų.

Vakaras praėjo malonių nuotaikoj prie vaišių stalo. Jauniesiems lituanistams tegu būna šviesūs keliai į ateitį.

• **Bostono latvių bendruomenės** vadovybė kviečia atsilankyti į birželio 28 d. Hatch Memorial Shell, Charles River Esplanade, ruošiamą Latvijos nepriklausomybės 50 m. minėjimą. Minėjimo pradžia 7:30 val. vak.

Meninę programą išpildys estų, latvių ir lietuvių tautinių šokių grupės iš Bostono ir Connecticut, sudarydami 150 jaunų šokėjų grupę. Pertraukų metu bus patiekiami trumpi komentarai apie atliekamus šokius ir įvairius tautinius rūbus.

Į šventę įėjimas nemokamas.

JUNGTINIO FINANSŲ KOMITETO PRANEŠIMAS

Jungtinis Finansų Komitetas sudarė gaires ir planą ir darbas jau pradėtas. Suplanuota mūsų dailininkų kūrinių laimėjimai, kaipo akstinas užsibrėžtų aukų sėkmingam surinkimui. Čia tenka padėkoti mūsų dailininkams už dosnią auką paveikslais.

Komitetas išsiuntinėjo turimą medžiagą 68 vietovėms, įskaitant Chicago, Los Angeles, Detroit, Cleveland, Philadelphia, Baltimore, Washington, D. C. ir kitas apylinkes Amerikoje. Taip pat buvo kontaktuota Kanadoje esančioji lietuvių bendruomenė. Jie sudarė JFK skyrių veiklą išvystę dar prieš Vasario 16-tosios minėjimą.

JF Komitetas iš New Yorko išsiuntinėjo iki šiol į susikūrusius JFK skyrius bei JAV LB Apylinkės 6150 laimėjimų knygučių, 19,450 jubiliejinių vokų, 3830 "Communist get out of Lithuania" stikerių, 3,960 ženklų klijuoti ant vokų, 2950 ženklelių klijuoti ant auto langų bei 630 aukų

Los Angeles šv. Kazimiero lit. šeštad. mokyklos mokytojai 1967/68 m. metais. Sėdi iš kairės: tėvų komiteto išdinininkas dr. F. Palubinskas, O. Gustienė, mokyklos vedėjas I. Medziukas, J. Puškorienė, A. Raulinaitienė; stovi: A. Balsienė, O. Razutienė, kun. dr. A. Olšauskas, E. Dambrauskaitė ir D. Razutytė, L. Briedžio nuotrauka

lapų. Tie visi dalykai buvo išsiuntinėti vietovėms su prašymu paskleisti lietuviškose bendruomenėse pritraukiant daugiau aukų.

Šia proga mes krepiames į visus geros valios lietuvius, į JFK skyrius, į JAV LB Apygardas ir apylinkes su pakartotiniu prašymu, kad prisijungtų medžiaga būtų kiek galima greičiau visuomenėje paskleista ir jei reikalinga, paprašyti Komiteto prisijungti daugiau. Gauname skundų, kad daugelis nežino apie tą medžiagą, arba valdybos neskelbia ar nerodo nariams. Bendruomenės nariai nežino, kad visos apylinkės senai ją turi.

Metų pradžioje JFK išsiuntinėjo visoms lietuviškoms parapijoms, kuni-gams bei geriausiai lietuviškoje bendruomenėje ekonominiu atžvilgiu stovintiems lietuviams gydytojams bei inžinieriams mūsų prašymą, kad prisidėtų savo finansine auka prie užsibrėžto tikslo įgyvendinimo. Prašytume visų neatidėlioti ir grąžinti knygelę šaknelės ir aukų lapus.

Ta proga pabrėžiame, kad aukų sėkmingas rinkimas priklauso JF Komitetui per visus 1968 šiuos metus, o visi geros valios ir širdies lietuviai turi jausti pareigą aukoti dosniai ir daryti viską, kad mes tą tikslą pasiektume.

Nemažas skaičius lietuvių yra JAV ar Kanadoje baigę mokslus ir tinkamai įsijungę į tų kraštų gyvenimą. Pastebėta, tačiau, kad mūsų jaunieji inžinieriai (ir mokytojai) yra labai nutolę nuo aukojimo pareigos Lietuvos laisvini-mo reikalams. Todėl, mes pasiryžę kontaktuoti kiekvieną lietuvių, kad jis savo finansinę auką šiais jubiliejinių metais atliktų. Pabrėžtina prašome JAV apylinkes, kad jos savo veiklą tuo reikalu greičiau suaktyvintų.

JF Komitetas yra pasikeitinęs PLB seimo komiteto

Los Angeles šv. Kazimiero lit. mokyklos I skyr. mokiniai atlieka programą Motinos dienoje. Iš kairės: Linas Palubinskas, Ramunė Ruzgytė, Sigitas Raulinaitis, Rita Bureikaitė, Algirdas Leškys ir Eglė Puškoritė, J.A. Raulinaičio nuotrauka

LOS ANGELES

LITUANISTINĖ MOKYKLA BAIGĖ MOKSLO METUS

Los Angeles šv. Kazimiero lituanistinė šeštad. mokykla 19-sius mokslo metus baigė birželio 9 d. Po pamaldų šv. Kazimiero bažnyčioje, mokytojai, mokiniai ir jų tėveliai susirinko į parapijos salę, kurioje sugiedojo Tautos himną, įvyko užbaigimo iškilmės. Įžangos žodį tarė mokyklos vedėjas I. Medziukas, paaiškindamas, kad mokyklą lankė 80 mokinių, kuriuos mokė 8 mokytojai, o religiją dėstė dvi seselės ir kape-lionas kun. dr. A. Olšauskas. Parengiamąjį skyrių (vaikų darželį) vedė stud. D. Razutytė, pati prieš keltą metų baigusi šią lituanistinę mokyklą. I skyrių, kurį lankė 20 mokinių, mokė A. Balsienė, II skyrių — O. Gustienė, III skyr. — A. Raulinaitienė, IV skyrių — O. Razutienė, kuri be to, dar mokė tautinius šokius, dainavimą ir vedė mokyklos

darbus paremti pinigais, kada bus reikalo. Norime matyti PLB seimą New Yorke didžiulį ir sėkmingą. Čia kiekvieno bendruomenininko pareiga paremti.

JFK

SURASKIT DIRVAI
BENT VIENĄ
NAUJĄ
PRENUMERATORIŲ

WANTED-1ST CLASS
CENTERLESS GRINDERS

Set up and operate.
All Shifts
Steady work. Top rate. All fringe
benefits. Apply 9 A. M. to 11 A. M.
LINK CENTERLESS GRINDING
10020 Capital, Oak Park, Mich.
(69-75)

SCHOOL GUIDE 1968

SACRED HEART SCHOOL

Resident School for Boys—Grade 4 through 8

BROTHERS OF THE SACRED HEART

ANDOVER, MASSACHUSETTS

(63-77)

Brangiai Motinai

MARIJAI AUŠROTIENEI

Toronte mirus, BRONIUI ir VYTAUTUI AUSROTAMS, jų šeimoms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Dr. K. Pautienis su šeima
Clevelande

Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis gegužės 5 d. Chicagoje suruoštamame Nk. Pr. Marijos seserų kongregacijos jubiliejiniame bankete sako sveikinimo žodį. Lietuvių Foto Archyvo nuotrauka